नेपालगञ्ज उप–महानगरपालिकाको

बालक्लब र बालक्लब सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन कार्यबिधि,२०७५

नेपालगञ्ज उप–महानगरपालिकाको परिषद्बाट स्वीकृत भएको मितिः २०७५ .....

नेपालगञ्ज उप–महानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

नेपालगञ्ज, बाँके

नेपालगञ्ज उप–महानगरपालिकाको
बालक्लब र बालक्लब सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन कार्यबिधि, २०७५
खण्ड १

प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि

बाल अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि १९८९ को अवधारणा, नेपालको सम्बिधानमा भएको बाल अधिकार सम्बन्धी मौलिक हकको व्यवस्था, नेपालको त्रिवर्षीय अन्तरिम योजना, बालबालिका सम्बन्धी ऐन,२०७५ तथा स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन,२०७४ ले बालबालिकाको पक्षमा नीतिगत तथा कानुनी प्रावधान राखी बाल अधिकारको समग्र पक्षको वकालत गरेको छ । त्यसैगरी स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन,२०७४ ले बाल अधिकार सम्बन्धी समग्र पक्ष (बाल बचाउ, बाल संरक्षरण, बाल विकास र बाल सहभागिता) को प्रबर्द्धन गर्न बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यन्वयन गर्दै स्थानीय तहमा सुशासन अभिबृद्धि गर्न ल्याइएको अवधारणा ल्याएको छ ।

बालअधिकारको अभ्यास गर्न, लोकतान्त्रिक मूल्यको प्रवर्द्धन गर्न, सुशासनको पूर्वाधार तयार गर्न, नेतृत्वको विकास र सशक्तीकरण गर्न,अन्यायपूर्ण विभेदकारी परिपाटी हटाउन, अपनत्व र स्वामित्व बढाउन,बाल अधिकारको सम्मान गर्न, समावेशीकरणको प्रवर्द्धन गर्न, विकासमा बालमैत्री पद्धतिको प्रवर्द्धन गर्न, जीवन उपयोगी सीप तथा स्वसंरक्षण प्रवर्द्धन गर्ने सवाल,बालअधिकारको एउटा पाटो बालसहभागिता अर्थपूर्ण बनाउने सवालामा बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालको गठन, सँञ्चालन र व्यवस्थापनमा एकरुपता ल्याउन,परिचालन गर्न,नेपालको संबिधानको धारा ३९ मा उल्लेख संगठित हुन पाउने, बालबालिका संवन्धी ऐन,२०७५ को दफा १० को संस्था खोल्ने र शान्तिपूर्वक भेलाहुन पाउने, नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाको बालबालिकाको हक अधिकार संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको कार्यबिधि,२०७५को दफा १० को अधिकार प्रयोग गरी यो कार्यबिधि तयार गरिएको छ ।

१.२ संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

क) यो कार्यबिधीको नाम बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जाल सँञ्चालन कार्यबिधि २०७५ (Child Club and Child Club Network Formation and Mobilization Guideline-2075) रहेको छ ।

ख) यो कार्यबिधि नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाले पारित गरे पश्चात तुरुन्त लागु हुनेछ ।

१.३ परिभाषा

विर्षय र प्रसङ्गले अन्य अर्थ नलागेमा यस कार्यबिधिमा,

क) “बालबालिका” भन्नाले १८ वर्षउमेर ननाघेका व्यक्तिलाइ सम्झनु पर्दछ ।

ख) “बालक्लब” भन्नाले यस कार्यबिधिको दफा २.१ देखी २.३ मा भएको व्यवस्था बमोजिम ८ देखि १८ वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाहरु संगठित भई बालअधिकारको संरक्षरण र सम्बर्द्धनका लागि विद्यालय र समुदाय स्तरमा गठन भई नेपालगञ्ज नगरपालिकामा दर्ता भएका बालबालिकाहरुका

गैरराजनैतिक संस्था (बालक्लब, श्रमिक बालक्लब, बालसमूह, बालमञ्च, बालसदन आदि) लाई सम्झनु पर्दछ ।

ग) "वडा बालक्लब सञ्जाल" भन्नाले नगरपालिकाका सम्बन्धीत वडाहरुमा रहेका समुदाय स्तर र विद्यालयस्तरका २.१० बमोजिमका बालक्लबहरुका प्रतिनिधिहरुले गठन गरेको सञ्जाललाई सम्झनुपर्दछ ।

घ) "वडा बालपरिषद" भन्नाले नगरभित्रका वडाहरुमा रहेका समुदाय र विद्यालय स्तरका बालक्लबहरुबाट २.१२.१ बमोजिमको बालाबालिकाको भेलालाई सम्झनुपर्दछ ।

ङ) "नगर बालक्लब सञ्जाल" भन्नाले नगरभित्रका वडा बालक्लब सञ्जालहरुबाट आएका प्रतिनिधिहरुले चयन गरेको नगरपालिकास्तरको बालक्लब सञ्जाललाई सम्झनुपर्दछ ।

च) "नगर परिषद्" भन्नाले नगरभित्रका वडाहरुबाट २.१४ बमोजिमको कार्य गर्न आएका बालक्लब सञ्जाल सहितका बालबालिकाहरुको सर्वोच्च भेलालाई नगर बालपरिषद् सम्झनुपर्दछ ।

छ) "शासन" भन्नाले कानुनद्वारा अधिकार प्राप्त राज्य/सरकार/निकायले आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्रको विधिसम्मत प्रबन्ध वा सँञ्चालन सम्बन्धी कार्य वा अनुशासन वा मर्यादापालन गराउने विर्षयलाई सम्झनुपर्दछ ।

ज) "स्थानीय शासन" भन्नाले स्वायत्त शासनको अवधारणा अनुरुप जनताको नजिकमा रहेका स्थानीय सरकारको प्रतिनिधिमार्फत शासकीय व्यवस्था सँञ्चालन गर्ने पद्धतीलाई सम्झनुपर्दछ ।

झ) "ऐन" भन्नाले स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन, २०७४ लाई सम्झनुपर्दछ ।

ञ) "कार्यबिधि" भन्नाले नेपालगञ्ज नगरपालिकाले बालबालिकाको हक अधिकार स्थापित गर्न बनेको कार्यबिधि २०७५ लाई सम्झनुपर्दछ ।

ट) "आवधिक नगर विकास योजना" भन्नाले नगरपालिकाको आवधिक नगर विकास योजनालाई सम्झनुपर्दछ ।

ठ) "सहरी गरिबी न्यूनीकरण रणनीति" भन्नाले नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाको सहरी गरिबी रणनीति लाई सम्झनुपर्दछ ।

ड) "टोलविकास संस्था, टोल संगठन, वडा स्तरीय टोल समन्वय समिति, नगर समन्वय समिति" भन्नाले नगरपालिकाको अगुवाइमा गठन भई नगरपालिकामा सूचीकृत भएका नागरिकहरुको प्रतिनिधित्व गर्ने संस्थालाई सम्झनुपर्दछ ।

ढ) " उप-महानगरपालिका" भन्नाले नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकालाई सम्झनुपर्दछ ।

१.४ लक्ष्य :

बाल सहभागिताको मर्मलाई प्रत्याभूत गराउने, बालबालिकासंग सरोकारराख्ने विर्षय तथा योजना तर्जुमा देखि कार्यान्वयनको तहसम्म बालबालिकाको अर्थपूर्ण सहभागिताको दिगो आधार सृजना गराउदै

अर्थपूणबाल सहभागिताको प्रत्याभूती र अर्थपूर्ण बालसहभागितामा आधारित सुशासनयुक्त बालमैत्री नगरको निर्माण तथा विकास गर्ने ।

१.५ कार्यबिधीको उद्धेश्य :

बालअधिकारको सम्मान गर्दै यसको पालना गर्ने सवालमा बालबालिकासंग सरोकार राख्ने विर्षयमा अर्थपूर्णबाल सहमागिताको प्रत्याभूति दिलाउने ,

१.६ बालक्लब गठनको उद्धेश्य :

बालक्लबहरू गठन वा स्थापनाका निम्न उद्देश्यहरु हुने गर्दछन् ;
क) बालबालिकामा सामूहिक भावना, नेतृत्व गर्ने क्षमता र आत्मविश्वास विकास गर्न,
ख) बाल अधिकारको प्रत्याभूति र बाल संरक्षणका लागि अभिभावक र जिम्मेवार निकायमा दबाव सिर्जना गर्न,
ग) बालबालिकामा समुदाय, समाज र देशप्रतिको जिम्मेवारी बोध गराउन,
घ) बालबालिकालाई योजना बनाएर अगाडि बढ्ने र कठिनाइबाट सिक्ने अभ्यास गराउन,
ङ) बालबालिकामा सहयोगी, सिर्जनात्मक र प्रतिशपर्धात्मक भावना विकास गर्न,
च) बालअधिकारप्रति सचेत भई उनिहरुको चौतर्फी विकासका लागि सरोकारवालाहरुसँग मिलेर काम गर्ने बानी बसाउन र वातावरण सृजना गर्न
छ) अभिभावक, शिक्षक र विद्यार्थी बीच सुमधुर सम्बन्ध विकास गरी घरपरिवार, समुदाय तथा विद्यालयमा भयरहित वातावरण विकास गर्न

१.७ बालक्लब सञ्जाल गठनको उद्धेश्य :

- बालबालिकासँग सरोकार राख्ने विर्षयमा नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन प्रक्रियामा बालबालिकाको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्न संगठित पहल गर्नु
- बालक्लब, बालसमूह वा बालमञ्चको नामबाट सञ्चालन भइरहेका समूहको कामहरूबीच समन्वय गरी एकीकृत रुपमा गराउनु
- बालबालिकासँग सरोकार राख्ने विर्षयहरूको सूचना एकीकृत र अध्यावधिक गर्नु
- बालबालिकाको नेतृत्व क्षमता विकास गर्नु,
- बालअधिकारसँग सम्बन्धीत समस्याहरूको पहिचान गरी समाधानको उपायहरू खोजी गर्नु,
- बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गरिरहेका सवाल र सरोकारवालाहरू पहिचान गरी बालअधिकार प्रबर्द्धनका लागि सहकार्य र समन्वय गर्नु,
- बालमैत्री उप-महानगरपालिका निर्माण र कार्यान्वयनमा अर्थपूर्ण सहभागिता जनाउनु,

खण्ड २
बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जाल सम्बन्धी व्यवस्था

२.१ बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जाल:

विद्यालय, समुदाय तथा विशेष प्रकृतिका गरी तीन प्रकारका बालक्लवहरु गठन गरिने छन । प्रत्येक टोल/समुदाय स्तरमा गठन भएका बालक्लबहरुलाई समुदाय स्तरको बालक्लब भनिनेछ भने विद्यालय स्तरमा गठन भएका बालक्लबहरुलाई विद्यालय स्तरीय बालक्लब भनिनेछ । समुदाय स्तरमा श्रमिक लगाएतका अन्य विशेष प्रकृतिका बालबालिकाहरुका क्लबहरु समेत रहन सक्नेछन् । यसप्रकार समुदाय/टोल तथा विद्यालयमा गठन भएका बालक्लबहरुको प्रतिनिधिहरुको सहभातितामा छाता संगठनको रुपमा वडा बाल संञ्जाल तथा वडा बाल संञ्जालका प्रतिनिधि पदाधिकारिको सहभागितामा नगर बालक्लब सञ्जालको गठन हुनेछ । नगर बालक्लब सञ्जाल नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिका क्षेत्रभित्रका सम्पूर्ण बालक्लबहरुको छाता संगठन रहने छ । बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालको नियमित कार्य सँञ्चालन गर्नका लागि एक कार्य समितिको व्यवस्था हुनेछ । उक्त बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालमा तोकिएको संख्यामा पदाधिकारीहरु रहनेछन् । पदाधिकारीहरु एक निश्चित समय वा कार्यकालका लागि निर्बाचनका माध्यमबाट चयन हुनेछन् । कुनै एक बालक्लब वा सञ्जालको कार्यसमितिमा रहेका बालबालिकाहरु अर्को क्लब वा सञ्जालको कार्यसमितिमा भने रहन पाउने छैनन् । बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालले आवस्यक ठानेमा कार्य समितिको बैठकको निर्णयले आफ्नो कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाउन आवस्यकता अनुसार विभिन्न उपसमितिहरुको गठन गर्न सकिने छ भने आवस्यक ठानेमा बढीमा ५ सदस्यीय सल्लाहकार समिति पनि बनाउन सकिनेछ । यस्तो सल्लाहकार समितिमा बालक्लबका पूर्व पदाधिकारीहरु तथा बालक्लबको हित चाहने वयस्कहरुलाई समेत बढीमा २ वर्षको कार्यकालका लागि मनोनयन गर्न सकिनेछ ।

२.२ बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालको संरचना:

यस कार्यबिधि बमोजिम नेपालगञ्ज नगरपालिका क्षेत्रभित्र गठन हुने बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालको तहगत संरचना निम्नानुसार हुनेछ :

क) बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालको तहगत संरचना:

ख) नगरस्तरीय बालक्लब सञ्जालको संरचना:

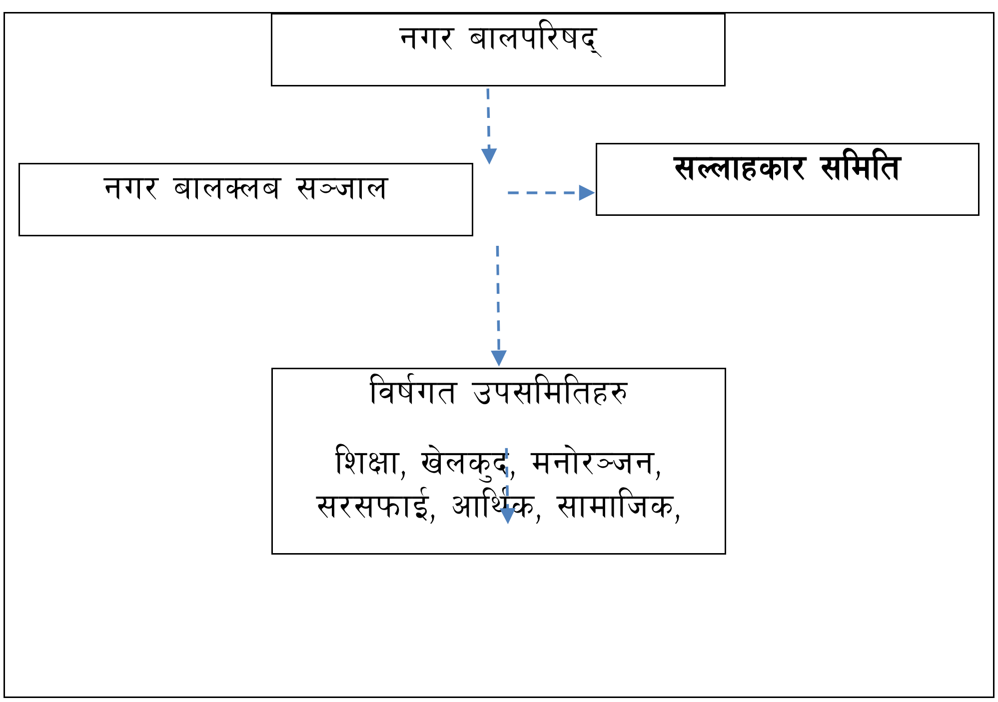

ग) वडास्तरीय बालक्लब सञ्जालको संरचना:

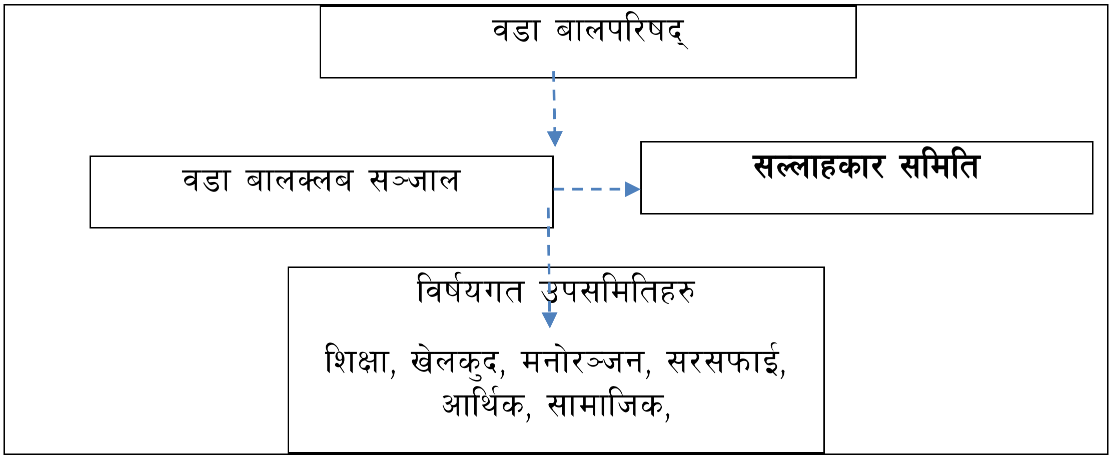

घ) टोल/विद्यालयस्तरीय बालक्लबको संरचना:

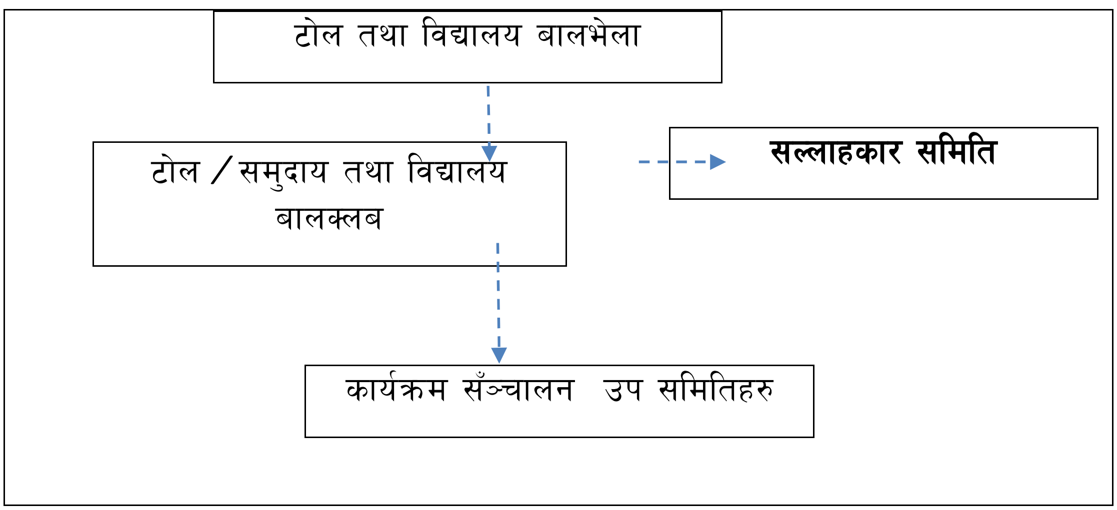

२.३ बालक्लब गठन:

क) समुदाय वा विद्यालयमा रहेका बालबालिकाले सामूहिक भावनाले प्रेरित भई संगठित ढंगले काम गर्न चाहेमा लोकतान्त्रिक तरिकाबाट बालक्लब गठन गर्न सक्नेछन् ।

ख) बालक्लब गठन गर्दा विद्यालयमा अध्ययनरत बालबालिकाले सम्बन्धीत विद्यालयको शिक्षक मार्फत प्रधानाध्यापकसँग र समूदायका बालबालिकाले अभिभावक मार्फत वडा कार्यलयसँग परामर्श लिई निजहरुको सहजिकरणमा बालक्लब गठन हुनेछन् ।

ग) लोकतान्त्रिक रुपले चुनाव नहुँदाका बखतसम्म यसरी गठन भएको बालक्लबले तदर्थ समितिको रुपमा काम गर्नुपर्नेछ । तर यस्तो अवधि १ वर्ष भन्दा बढी हुन पाउने छैन । यदि तदर्थ १ वर्षभित्र

निर्वाचनमार्फत् नयाँ कार्यसमितिको चयन गर्न नसकेमा यस्तो तदर्थ समिति स्वतः खारेज भएको मानिनेछ ।

घ) बालक्लब गठनका लागि परामर्श लिने व्यवस्थाः सम्बन्धी विद्यालयको बालमैत्री सम्पर्क शिक्षक वा प्रधानाध्यापक वा टोल संगठन एवम् अभिभावकले बालबालिकाहरुलाई परामर्श दिँदा विद्यायलमा वा समुदायमा (सम्बन्धीत विद्यालय वा टोलभित्र) त्यसअघिनै अन्य बालक्लबहरु कार्यबिधि बमोजिम गठन भई क्रियाशिल भएको खण्डमा अर्को बालक्लब गठन गर्न अभिप्रेरित गर्न पाउने छैन । यसरी कुनै एउटा विद्यालयमा वा टोलभित्र एउटा बालक्लब कार्यरत हुँदाहुँदै अर्को बालक्लब गठन गरेमा वा गरेको पाइएमा त्यस्ता बालक्लबलाई सूचीकृत गर्न उप-महानगरपालिका बाध्य हुनेछैन ।
यस कार्यबिधि बाहिर रहेर अन्य कुनै बालक्लब कार्यरत रहेको अवस्थामा उक्त बालक्लबलाई यसै कार्यबिधि अनुरुप टोलका बालबालिकाको सहभागितामा पूनर्गठन गर्नुपर्नेछ ।

२.४ उपसमितिको व्यवस्थाः

बालक्लबले कार्यसमितिका सदस्यहरुमध्ये कुनै एकजनाको संयोजकत्वमा आवस्यकता हेरी निश्चित समयका लागि बढीमा सात सदस्यीय उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ। यस्तो उप-समितिले कार्यसमितिले तोकेको विर्षय वा क्षेत्रसँग सम्बन्धीत काम सम्पन्न गर्नेछ । आवस्यक जानकारिका लागि केही उपसमितिहरुको नाम र तिनको काम निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ :

क.भित्तेपत्रिका उप-समिति :

- मासिक रुपमा भित्तेपत्रिका प्रकाशन गर्नु,
- भित्तेपत्रिका प्रकाशनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू सुरक्षित राख्नु
- बालबालिकाका रचनाहरू पत्रिकामा क्रमशः प्रकाशित गर्दै जानु
- अन्य सहयोगी साथीहरू खोजी भित्तेपत्रिका तयारी सम्बन्धी सीप सिकाउनु
- भित्तेपत्रिकाका उत्कृष्ट लेख रचनाहरूलाई अन्य पत्रपत्रिकामा पठाउनु

ख. सरसफाइ उपसमिति :

- आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र सरसफाइ अभियान सञ्चालन गर्नु,
- गाविसलाई खुला दिसामुक्त बनाउने अभियानमा सहयोग गर्नु,
- विद्यालय वा समुदायमा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु,

ग. शिक्षा उप-समिति :

- भयरहित सिकाइ सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु,
- विद्यालयको नियमित क्रियाकलाप सञ्चानमा सहयोग पुऱ्याउनु,
- विद्यालय भर्ना अभियान सञ्चालन गर्नु,
- विद्यालय जाने उमेर पुगेका बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउनु

घ. खेलकुद उप-समिति :

- खेलकुदका सामग्रीहरू सुरक्षित रुपले राख्नु
- साप्ताहिक रुपले खेलकुद सम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नु

२.५ सदस्यता सम्बन्धी व्यवस्था

२.५.१ सदस्यता लिनुपर्ने व्यवस्था

क) कुनैपनि बालक्लबमा आबद्ध रहन बालबालिकाले बालक्लवको सदस्यता अनिवार्य लिनुपर्नेछ ।

ख) विद्यालयका बालबालिकाले सम्बन्धीत विद्यालयमा बनेको बालक्लवबाट र समुदायमा रहेका बालबालिकाले आफ्नो टोलमा गठन भएको समुदाय स्तरका बालक्लबको सदस्यता लिनुपर्नेछ ।

ग) बालक्लबको सदस्य बन्न योग्यता पुगेका बालबालिकाले बालक्लवको सदस्य बन्न चाहेमा प्रत्येकले तोकिए अनुसार निवेदन ढाँचामा सदस्यता लिन वा सदस्यता नवीकरण गर्न सक्नेछन् ।

२.५.२ सदस्यताको लागि आवस्यक योग्यताः

क) बालबालिकाको उमेर ७ वर्ष पूरा भई १८ वर्षननाघेको ।

ख) जन्मदर्ता भएको,

ग) बाबु वा आमा वा दुबै नेपाली नागरिक भएको,

घ) समान प्रकृतिको अर्को बालक्लबमा आबद्ध नभएको ।

ड.) बालक्लबको सदस्यता लिई नियमितरुपमा नवीकरण गराएको वा गराउने गरेको ।

च) बालक्लबको आचारसंहिता पालन गर्न योग्य भएको वा सहमत भएको ।

नोटः अन्यत्र जेसुकै लेखिएको भएतापनि विद्यालय स्तरको बालक्लबमा आबद्ध भएका बालबालिकाले समुदाय तहमा गठन भएको कुनै एउटा बालक्लबको मात्र सदस्य बन्न पाउनेछन् तर कुनै एउटा समुदाय तहमा बनेको बालक्लबको सदस्यले अर्को समुदाय तहको बालक्लबको र कुनै एउटा विद्यालयतहको बालक्लबको सदस्यले अर्को विद्यालयतहको बालक्लबको सदस्य बन्न सक्नेछैन । बालबालिकाको उमेर १८ पुगेपछि बालक्लबको सदस्यता स्वतः समाप्त हुनेछ ।

२.५.३ सदस्यता लिने तथा पाउने प्रक्रियाः

क) बालक वा बालिकाले बालक्लबको सदस्य हुन चाहेमा सम्बन्धीत क्षेत्रको बालक्लबसँग तोकिएको ढाँचामा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

ख) बालक्लब कार्यसमितिले छानविन पश्चात सम्बन्धीत बालक्लबको सदस्य हुनका लागि अनुमति प्रदान गर्न सक्नेछ ॥

२.५.४ सदस्यताको अवधिः

बालक्लक सदस्यताको अवधि एक वर्षको हुनेछ र प्रत्येक वर्ष सदस्यता नवीकरण गर्नुपर्नेछ ।

२.५.५ सदस्यता खारेजी र बचाउः

क) बालबालिकाको उमेर १८ वर्ष पुगेपछि बालक्लबको सदस्यबाट स्वतः हट्नेछ ।

ख) बालक्बल सदस्यको आचारसंहिता विपरित गतिविधिमा संलग्न भएको प्रमाणित भएको सदस्यको सदस्यता खारेज हुनेछ ।

ग) एकभन्दा बढी बालक्लबको सदस्यता लिएको अवस्थामा कुनै एक क्लबबाहेक अन्य बालक्लबको सदस्यता रद्ध हुनेछ ।

घ) कुनैपनि बालबालिकाको सदस्यता रद्ध वा खारेज गर्नु अगाडि सम्बन्धीत बालबालिकालाई प्रयाप्त सफाईको मौका प्रदान गर्नुपर्नेछ । आफ्नो सदस्यता खारेज हुने निर्णय वा प्रक्रियामा चित्त नबुझेमा त्यसको बचाउका लागि आफू आबद्ध भएको बालक्लबभन्दा माथिल्लो बालक्लब सञ्जालमा निवेदन दिन सकिनेछ । माथिल्लो बालक्लब वा बालक्लब सञ्जालको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

२.६ बालभेला तथा परिषद् बोलाउने व्यवस्थाः

क) बालक्लबले निर्णय गरी निश्चित मिति, स्थान र समयमा बालक्लबका सदस्यहरुको भेला वा परिषद् बोलाउने छ ।

ख) यसरी बोलाउने भेला वा परिषद्को जानकारी कम्तिमा १५ दिन अगावै सबै सदस्यहरुले थाहा पाउने गरी सुचना दिनुपर्नेछ । र भेला सार्वजनिक बिदाका दिन आयोजना गर्न पर्ने छ ।

ग) टोल भेलामा नगरको वडा बालक्लब सञ्जालका प्रतिनिधिको तथा वडा भेला वा परिषदमा नगर बालसञ्जालका प्रतिनिधिहरुको उपस्थिति अनिवार्य हुनेछ ।

नोटः वडा तथा नगर बालक्लब सञ्जाल नबन्दाका बखतसम्म बालभेलामा बालक्लब सञ्जालका प्रतिनिधिहरुको उपस्थिति अनिवार्य मानिने छैन ।

२.७ बालक्लबको कार्यकाल :

निर्बाचित बालक्लबको कार्यकाल दुई वर्षको रहनेछ, यदि कार्यकाल पुरा नहँदै बालक्लब निस्क्रिय भएमा माथिल्लो बालक्लब सञ्जालको अनुमतिमा बाँकी अवधिका लागि उक्त बालक्लबका सदस्यहरु मध्यबाट पदपूर्ति गर्न वा पुनगर्ठन गर्न सकिने छ ।

नोटः प्राविधिक कारणले तोकिएको समयावधिभित्र निर्वाचन हुन नसकेमा मनासिव कारण सहित बालक्लब कार्यसमितिको दुई तिहाई मतले बढीमा एकपटकका लागि ६ महिनाको लागि कार्यावधि बढाउन सक्नेछ । तर यस्तो अवधि बढाउने माथिल्लो सञ्जालको अनुमति लिन अनिवार्य छ ।

२.८ निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था :

२.८.१ पदाधिकारीको संख्या र तह :

क) बालक्लब गठन गर्दा हरेक तहको बालक्लबको कार्यसमिति र हरेक उपसमितिमा कम्तिमा ४० प्रतिशत बालिका रहनु पर्नेछ ।

ख) दलित, अपाङ्गता भएका, विपन्न, सडक तथा श्रमिक तथा विभिन्न खाले कठिन परिस्थितिमा रहेका बालबालिका भएमा उनिहरुको अनिवार्य प्रतिनिधित्वको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

उप-महानगरपालिकाका वडा अन्तर्गत गठन हुन विभिन्न बालक्लबहरुको गठन निम्नानुसार हुनेछः

क) ७ वर्ष पुरा भई १८ वर्ष ननाघेका बालबालिबाबो सहभागितामा सम्बन्धीत टोलमा स्थाई वा अस्थाई बसोबास भएका कम्तिमा २० जना बालबालिकाहरुको सहभागितामा बालक्लव गठन गरिने छ ।

ख) बालक्लवको कार्यसमितिमा कम्तिमा ४० प्रतिशत बालिका पर्ने गरी अध्यक्ष १, उपाध्यक्ष १, सचिव १, सहसचिव १, कोषाध्यक्ष १ र सदस्यहरु ४ जना गरी जम्मा ९ सदस्य रहेको टोल वा समुदाय स्तरीय बालक्लब गठन गर्न सकिने छ ।

ग) विद्यालय तथा श्रमिक बालक्लबमा संगठित कार्यसमितिका सदस्यहरुले टोल बालक्लबको कार्यसमिति सदस्य हुन पाउने छैन ।

२.८.२ मताधिकार प्रयोग गर्न तथा उम्मेद्वार हुनका लागि आवस्यक योग्यताः

क) बालक्लबको सदस्यता लिई नियमित नवीकरण गराएको ।

ख) बालक्लबको आचारसंहिता पालन गर्न योग्य भएको वा सहमत भएको ।

ग) समुदाय स्तरको कुनै एउटा बालक्लबमा मात्र आबद्ध भएको वा सदस्यता लिने मितिसम्म कुनै पनि बालक्लबमा आबद्ध नभएको ।

२.८.३ निर्वाचन प्रकृिया :

क) सम्बन्धीत बालक्लबले निर्वाचनका लागि तीन सदस्यीय एक निर्वाचन समितिको गठन गर्ने ।

ख) निर्वाचन समितिले निर्वाचनका लागि आवस्यक सम्पूर्ण प्रक्रिया र पद्धतिको व्यवस्था मिलाई निश्चित समयभित्र निर्वाचनको कार्य सम्पन्न गर्नेछ ।

ग) निर्वाचन कार्य सम्पन्न गरी शपथ ग्रहणको कार्य पूरा भएपछि निर्वाचन समितिको कार्यावधी स्वतः समाप्त हुनेछ ।

प्रक्रियाः

✓ सर्ब सम्मतिले पदाधिकारी चयन गर्ने ।

✓ सर्व सम्मतिले निर्वाचित वा चयन हुन नसकेमा गोप्य मतदानको माध्ययमबाट बहुमत सदस्यले छानेको ब्यक्ति पदाधिकारी निर्वाचित हुनेछ । यसरी निर्वाचन प्रक्रिया अपनाउदा समेत तोकिए बमोजिमका बालक वा बालिकाको संख्या मिलाउनु पर्नेछ ।

✓ जुनसुकै विधि अपनाउदा पनि एक कार्यकाल अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, कोषाध्यक्ष भई काम गरेका बालक वा बालिकाले सम्बन्धीत पदमा पूनः उम्मेदार हुन पाउने छैन ।

२.८.४ शपथको व्यवस्थाः

निर्वाचित पदाधिकारी तथा सदस्यहरुलाई अनुसुचि ९ बमोजिम शपथ ग्रहण गराईनेछ ।

२.९ बालक्लब दर्ता सम्बन्धी व्यवस्था : समुदायमा आधारित बालक्लब तथा विद्यालयमा आधारित बालक्लबहरु सम्बन्धीत टोल संगठन र सम्बन्धीत विद्यालयको सिफारिसमा नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाका वडाकार्यालयमा दर्ता भएपछिमात्र बालक्लब सञ्जालमा आबद्ध हुन योग्य मानिनेछन् । श्रमिक, अपाङ्गता भएका आदि बालबालिकाहरुले विशेष किसिमको छुट्टै बालक्लब बनाएको अवस्थामा पनि सोही अनुसार आबद्ध हुन पर्ने छ ।

दर्ता हुने प्रक्रियाः

निवेदन दिनुपर्ने व्यवस्थाः

बालक्लब दर्ता गर्नका लागि नवगठित बालक्लबले बैठक बसी नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाको वडा कार्यालयमा दर्ता गर्नका लागि औपचारिक निर्णय गर्नुपर्नेछ । त्यसपछि दर्ता गरिपाउँ भनि निवेदन फारम भरी बालक्लवको बिधान,बालक्लव दर्ता गर्ने निर्णय, कार्य समितिको विवरण, कार्य समिति सदस्यको जन्मदर्ता प्रतिलिपी, विद्यालय स्तरिय क्लव भए विद्यालयको निबेदन सहितको आवेदन नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाका वडा कार्यालयमा पेस गर्नुपर्नेछ ।

दर्ता गर्ने तथा प्रमाण पत्र सम्बन्धी व्यवस्थाः

क) सम्बन्धीत निवेदनमाथि दर्ता गर्ने निकायले अध्ययन गरिसकेपछि एक विद्यालय एक बालक्लब, एक टोल एक बालक्लब, एक वडामा एक वडा बालक्लब सञ्जाल तथा एक नगर एक नगरमा बालक्लब सञ्जालको आधारमा बालक्लबलाई दर्ता गर्न सक्नेछ ।

ख) दर्ता भएका बालक्लबलाई नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाका वडाले र संञ्जाललाई उप-महानगरपालिकाले गरी सो को दर्ताको प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने छ ।

बालक्लब नवीकरण सम्बन्धी व्यवस्था :

सबै बालक्लबहरुले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा वर्ष शुरु भएको दुई महिनाभित्र नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकामा बालक्लब नवीकरण गरिसक्नु पर्नेछ । यसका लागि बालक्लबले नवीकरणका लागि आवेदनका साथ उक्त बालक्लबले गरेको वार्षिक कार्य प्रगति प्रतिबेदन र आर्थिक प्रतिबेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

२.१० बालक्लब सञ्जाल

२.१०.१ वडा बालक्लब सञ्जाल

क) नेपालगञ्ज नगरपालिकाको वडा स्तरमा रहेका समुदाय स्तरीय र विद्यालय स्तरीय बालक्लबहरुद्वारा सम्बन्धीत वडामा बनेको सञ्जाललाई वडा बालक्लब सञ्जाल भनिनेछ ।

ख) नगरपालिकाको वडामा दुईभन्दा बढी बालक्लब रहेको अवस्थामा वडा बालक्लब सञ्जाल गठन गर्न सकिनेछ, उक्त वडाको क्षेत्रभित्र संचालित विद्यालयमा बनेका वा समुदाय (टोल) मा बनेका बालक्लबहरु यसका सदस्य बालक्लबहरु हुनेछन् । बालबालिकाको बसोबास जुनसुकै वडामा भएको भएतापनि विद्यालय रहेको वडाकै बालक्लबमा आबद्ध भएको हकमा सोही वडाको सञ्जालमा आबद्ध गर्न सकिनेछ ।

ग) यस्ता समुदाय र विद्यालयस्तरका बालक्लबहरुको वडा स्तरीय भेलाबाट गठन हुने सो सञ्जालमा अध्यक्ष १, उपाध्यक्ष १, सचिव १, सहसचिव १, कोषाध्यक्ष १ र बाँकी कार्यसमिति सदस्य रहने गरी जम्मा ९ देखि १५ जना सम्मको कार्यसमिति रहन सक्नेछ ।

घ) वडा बाल संञ्जालहरु उप-महानगरपालिकामा दर्ता हुने छन ।

२.१०.२ नगर बालक्लब सञ्जाल :

वडाहरुमा बनेका बालक्लबहरुको प्रतिनिधिमूलक सञ्जाललाई नगर बालक्लब सञ्जाल भनिनेछ । यो सञ्जाल नगरमा रहेका सबै बालक्लबहरुको छाता संगठनको रुपमा रहनेछ । यसका पदाधिकारीहरु भने वडा बालक्लब सञ्जालबाट चुनिएर आएका प्रतिनिधिहरुबाट चुनिनेछन् ।

नोटः नगर बाल संञ्जाल उप-महानगरपालिकामा दर्ता हुने छ र वडा बालक्लब सञ्जालबाट आवस्यकता अनुसार जिल्ला बालक्लब सञ्जालमा प्रतिनिधिहरु पठाउन सकिने छ ।

२.११ बालक्लब सञ्जाल गठन सम्बन्धी व्यवस्था :

२.११.१ बालक्लब सञ्जाल गठनः

क) सबै तहका बालक्लब सञ्जालको गठन तथा पूनर्गठन बालक्लब गठनका लागि तोकिएको निर्वाचन प्रक्रिया अनुरुपनै गर्नुपर्ने छ ।

ख) हरेक तहको बालक्लब सञ्जालको कार्यसमिति र उपसमितिमा कम्तीमा ४० प्रतिशत बालिका रहनुपर्नेछ ।

ग) सबभन्दा पहिले बालक्लब सञ्जालका लागि आवस्यक प्रतिनिधिहरुको छनौट गर्नुपर्नेछ र जम्मा सहभागिहरुबाट बालक र बालिकाको समावेशी एवं समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउनुपर्दछ । जसमा दलित, अपाङ्गता भएका, विपन्न, सडक, श्रमिक तथा विभिन्न खाले कठिन परिस्थितिमा रहेका बालबालिका भएमा उनिहरुको अनिवार्य प्रतिनिधित्वको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । यसरी समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउने क्रममा छुटेका विशेष क्षेत्रका बालबालिका मध्यबाट बालक्लब सञ्जालका हरेक तहको कार्यसमितिमा तहको आधारमा बढीमा ३ जना सम्म मनोनित गर्न सकिनेछ ।

२.११.२ बालक्लब सञ्जालको कार्यकाल :

क) हरेक तहका बालक्लब सञ्जालको कार्यसमितिले समयसिमा भित्रै विधानको प्रक्रिया पुरा गरी पुनर्गठनको (निर्वाचन) प्रक्रिया अगाडि बढाउनु पर्दछ र नयाँ कार्यसमितिलाई जिम्मेवारी हस्तान्तरण गरिनुपर्दछ । तर निर्धारित समयमा कार्यसमिति पूनर्गठन गर्न नसके त्यो कार्यसमितिले एक पटकमात्र बढीमा ६ महिनाका लागि थप म्याद लिन सक्नेछ । तर यस्तो समयावधि थप गर्नका लागि माथिल्लो कमिटि वा सञ्जालको अनुमति लिनुपर्नेछ ।

२.११.३ बालक्लब सञ्जाल सल्लाहकार समिति :

बालक्लब सञ्जालका पूर्व पदाधिकारीहरु तथा सदस्यहरु वा बालक्लबको हित चाहने र बालक्लब सम्बन्धी ज्ञान भएका वयस्कहरु रहेको बढीमा पाँच सदस्यीय सल्लाहकार समिति गठन गर्न सकिने छ । सल्लाहकार समितिले बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालले सल्लाह मागेको खण्डमा वा आवस्यकता भएको खण्डमा बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जाललाई सुझाव वा सल्लाह दिन सक्नेछ ।

२.१२ बालभेला तथा परिषद् सम्बन्धी व्यवस्था :

२.१२.१ वडा बालभेला तथा परिषद :

वडा बाल परिषद्मा प्रत्येक टोल स्तरीय बालक्लब, विद्यालय स्तरीय बालक्लब र श्रमिक बालक्लबका निर्धारित संख्यामा प्रतिनिधिहरुको सहभागिता रहनेछ ।

२.१२.२ वडा भेला तथा परिषदका लागि प्रतिनिधिहरु छनौट सम्बन्धी व्यवस्था :

प्रत्येक टोल स्तरीय बालक्लब, विद्यालय स्तरीय बालक्लब र विशेष बालक्लबले वडा भेला वा वडा परिषद्का लागि निम्नानुसार प्रतिनिधिहरु छनौट गर्नुपर्नेछ :

क) प्रत्येक टोल स्तरीय बालक्लब कार्यसमितिबाट १ बालक र १ बालिका गरी २ जना

ख) प्रत्येक विद्यालय स्तरीय बालक्लब कार्यसमितिबाट कम्तिमा १ जना बालक र १ जना बालिका सहित जम्मा ३ जना

ग) प्रत्येक वडा श्रमिक बालक्लब (यदि भएमा) कार्यसमितिबाट कम्तिमा १ जना बालक र १ जना बालिका सहित जम्मा ३ जना

घ) उपरोक्त प्रतिनिधिहरुको सहभागितामा वडा बालभेला वा वडा परिषद भई वडा स्तरीय बालक्लब सञ्जाल गठन हुनेछ ।

२.१३ वडा बालक्लब सञ्जाल गठन सम्बन्धी व्यवस्था :

क) १० वटा सम्म टोल स्तरीय बालक्लब भएका वडामा ९ सदस्यीय वडा स्तरीय बालक्लब सञ्जाल गठन हुनेछ, जसमा ४ जना टोल स्तरीय बालक्लबबाट, ३ जना विद्यालय स्तरीय बालक्लबबाट र २ जना श्रमिक बालक्लबबाट सदस्यहरु छनौट हुनेछन् । यसरी सदस्यहरु छनौट गर्ने क्रममा उपयूर्क्त विभिन्नि तहका बालक्लबहरुबाट संख्याको आधारमा सदस्य संख्या फरक पर्न सक्नेछ । विद्यालय र श्रमिक बालक्लबबाट कम्तिमा एक एक जना र टोल बालक्लबबाट कम्तिमा २ जना बालिका अनिवार्य रुपमा छनौट भएको हुनुपर्नेछ ।

ख) ११ देखि २० वटा सम्म टोल स्तरीय बालक्लब भएको वडामा ११ सदस्यीय वडा बालक्लब सञ्जाल गठन हुनेछ, जसमा ३ जना विद्यालयबाट, ३ जना श्रमिक बालक्लबबाट र ५ जना टोल स्तरीय बालक्लबबाट सदस्य रहनेछन् । अन्य व्यवस्था माथि क मा उल्लेख गरिए बमोजिम नै हुनेछ ।

ग) यदि कुनै वडाको बालक्लब कार्यसमितिमा उपरोक्त बमोजिम श्रमिक बालक्लब तथा विद्यालयको तर्फबाट तोकिएको संख्यामा बालक्लबको संख्यामा प्रतिनिधित्व हुन नसकेको खण्डमा घटि भएको सदस्य टोल बालक्लबबाट थप गर्न सकिनेछ ।

२.१४ नगर बाल परिषद र प्रतिनिधि एवं पर्यबेक्षक सम्बन्धी व्यवस्था :

क) नगर स्तरीय बाल परिषद्मा प्रत्येक वडा स्तरीय बाल सञ्जालका निर्धारित संख्यामा प्रतिनिधिहरुको सहभागिता रहनेछ । नगर बाल परिषद् आयोजना गर्ने मितिभन्दा कम्तिमा २ महिना अघिनै टोल तथा विद्यालय स्तरीय बालक्लब तथा वडा बालक्लब सञ्जालको निर्वाचन कार्य सम्पन्न हुनुपर्नेछ । यस नगर परिषदले नगर बाल सञ्जाल गठनको साथै आफ्ना योजनाहरु समेत बनाउनेछ । उप-महानगरपालिकामा योजना प्रस्तुत गर्नुअघि नगर बालक्लब सञ्जालले नगर बालभेला वा परिषद बोलाउनु पर्नेछ । नगर बाल परिषदले आफ्ना मातहतका वडा सञ्जालहरुबाट आएका योजनाहरु उपर छलफल गरी प्राथमिकता तोक्नेछ र सोही आधारमा योजनाहरुको अन्तिम सूची बनाउनेछ ।

योजना तर्जुमाको लागि आयोजित नगर बाल परिषद्मा नगर स्तरीय बालक्लब सञ्जालका पदाधिकारी, सदस्यहरु तथा सल्लाहकार समितिका सदस्यहरुका साथ कम्तिमा प्रत्येक वडा बालक्लब सञ्जालका अध्यक्ष वा एक जना प्रतिनिधिले भाग लिन पाउनेछन् ।

ख) बालक्लब सम्मिलित वडा स्तरीय बालक्लब सञ्जालले आफ्नो कार्यसमितिबाट नगर बालभेलाको लागि निम्न बमोजिम प्रतिनिधि एवं पर्यबेक्षक छनौट गर्नेछन्:

- ✓ प्रत्येक वडा बालक्लब सञ्जाल कार्यसमितिबाट ३ जना प्रतिनिधि छनौट हुनेछन्, जसमा कम्तिमा १ जना बालक र १ जना बालिका हुनुपर्नेछ । साथै उक्त ३ जना मध्य विद्यालय, टोल र श्रमिक बालक्लबको तर्फबाट १/१ जनाको प्रतिनिधित्व हुनुपर्नेछ ।
- ✓ यदि कुनै वडाको कार्यसमितिमा श्रमिक बालक्लब तथा विद्यालयको प्रतिनिधित्व हुन नसकेमा वा नगर प्रतिनिधिमा उम्मेद्वारी नदिएमा टोल बालक्लबबाट थप १ जना प्रतिनिधि छनौट हुनेछ ।
- ✓ उपरोक्त अवस्था बाहेक विशेष र प्रतिनिधित्व हुन नसकेको क्षेत्र, वर्ग, लिङ्ग तथा समुदायबाट थप ५ जना प्रथम पटक परिषदले र त्यसपछि नगर सञ्जालले मनोनित गर्नेछ।

ग) प्रथम पटकको नगर बालभेला वा परिषद्मा यसको व्यापकताका लागि निम्नानुसारका पर्यवेक्षक समेत हुनेछन् :

- ✓ ९ सदस्य रहने वडा स्तरीय बालक्लब सञ्जालले समितिका सदस्यहरुमध्यबाट २ जना (१ बालक र १ बालिका) प्रतिनिधि छनौट गरी पठाउनेछन् ।
- ✓ ११ सदस्य रहने वडा स्तरीय बालक्लब सञ्जालले समितिका सदस्यहरुमध्येबाट ३ जना (कम्तिमा १/१ जना बालक र बालिका पर्ने गरी) प्रतिनिधि छनौट गरी पठाउनेछन् ।
- ✓ विद्यालयको प्रतिनिधित्व हुन नसकेको वडाबाट टोल वा श्रमिक बालक्लबबाट टप प्रतिनिधित्व गर्न सकिनेछ ।
- ✓ प्रर्यवेक्षकहरुको मताधिकार भने रहनेछैन ।

२.१५ नगर बालक्लब सञ्जाल कार्यसमिति सम्बन्धी व्यवस्था :

क) नगर प्रतिनिधिहरुको सहभागिता भएको नगर भेलाले नगर बालक्लब सञ्जाल गठन गर्नेछ ।

ख) नगर बालक्लब सञ्जाल बढिमा २५ सदस्यीय रहने छ ।

ग) नगर बालक्लब सञ्जालमा अध्यक्ष १, उपाध्यक्ष १, सचिव १, सहसचिव १ र कोषाध्यक्ष १ तथा बाँकी सबै वडाहरुबाट छानिएर आएका १/१ जना प्रतिनिधि पर्ने गरी सदस्यहरु निर्वाचित पदाधिकारिको रुपमा छनौट हुनेछन् ।

घ) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, सहसचिव र कोषाध्यक्षको निर्वाचन मताधिकार प्राप्त सबै वडाका प्रतिनिधि सदस्यहरुबाट गरिनेछ ।

ङ) सदस्यहरुको निर्वाचन प्रत्येक वडाका प्रतिनिधिहरु मध्येबाट सम्बन्धीत वडाका मतदाताबाट मात्र हुनेछ ।

च) नगर बालक्लब सञ्जालमा विशेष र प्रतिनिधित्व हुन नसकेको क्षेत्र, वर्ग, लिङ्ग र समुदायबाट थप ४ जना सदस्य नगर बालक्लब सञ्जालले मनोनयन गर्नेछ ।

२.१५.१ बालक्लब सञ्जाल दर्ता सम्बन्धी व्यवस्था :

बालक्लब दर्ता सम्बन्धी व्यवस्था अनुसार नै बालक्लब सञ्जाल दर्ता गरिने छ ।

२.१६ निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था :

बालक्लब सञ्जालको निर्वाचन प्रक्रिया र पद्धति बालक्लब गठन तथा निर्वाचनको प्रकृया र पद्धति बमोजिम नै हुनेछ ।

नोटः एक कार्यकाल अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, सहसचिव वा कोषाध्यक्ष भई काम गरेको बालक वा बालिकाले सोही पदमा पुनः उम्मेदारी दिन तथा निर्वाचित हुन पाउने छैन ।

२.१६.१ निर्वाचन समितिले निम्नानुसारको प्रक्रिया अपनाउने छ :

क) निर्वाचन कार्यक्रम, निर्वाचन हुने स्थान, समय तालिका र विधि सार्वजनिक गर्ने, सर्वजनिक बिदाको दिन आयोजना गर्ने,

ख) मतदाता संख्या कति छ र उम्मेदार कुन कुन क्षेत्रबाट कस्ता कस्ता व्यक्ति हुन सक्नेछन् भनि आधारहरु तयार गरी भेलाबाट छलफलपछि पारित गराउने,

ग) निर्वाचन हुने पदहरु र समावेशीका आधारहरु भेलामा प्रस्तुत गरी पारित गराउने,

घ) सञ्जालको पदाधिकारी बन्नको लागि आफू उम्मेदार बन्न चाहेको पद उल्लेख गरी निर्वाचन समिति समक्ष बालबालिकाहरुले उम्मेदारी दिनुपर्नेछ ।

ङ) निर्वाचन समितिले सञ्जालको कुनैपनि पदका लागि उम्मेदार बनेका बालप्रतिनिधिले इच्छाएको पद र त्यसमा उम्मेदार बनेका बालबालिकाको नाम सुचि तयार गरी सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ । यस्ता सुचि पत्रहरु मतदाताको संख्या हेरी आवस्यक संख्यामा तया गर्नुपर्नेछ ।

च) उम्मेदार बाल प्रतिनिधिलाई आफूले कुन पदका लागि उम्मेदारी दिएको हो र त्यसमा आफू उम्मेदार बन्न उपयूक्त रहेको तर्क गर्दै आफ्नो विचार सबैका सामु राख्ने अवसर प्रदान गर्ने ।

छ) त्यसपछि उम्मेदारको नाम र पद सहितको सुचिपत्र दिएर बालप्रतिनिधिलाई गोप्य स्थान वा कोठामा गई आफूले ईच्छाएको उम्मेदारको नामको सामुन्ने कलमले ठीक () चिन्ह संकेत गर्न लगाउने ।

ज) सबै मतदाताले पालैपालो आफ्नो मत दिईसकेपछि कुन कुन उम्मेदारको पक्षमा कति कति मत पर्‍यो भनी निर्वाचन समितिले गणना गनुपर्दछ ।

झ) मत गणना गरिसकेपछि सबै प्रतिनिधिहरुलाई एक ठाउमा भेला गरेर पराजित उम्मेदारलाई सान्त्वना दिदै मत परिणाम सुनाउने ।

ञ) नव विर्वाचित कार्य समितिलाई अबिर/टीका लगाई बधाई तथा शुभकामना दिने ।

ट) निर्वाचन समितिले बालप्रतिनिधिहरुको उपस्थितिमा नव निर्वाचिक कार्य समितिलाई शपथ गराउने ।

ठ) नव निर्वाचित कार्यसमितिलाई निवर्तमान अध्यक्ष र अन्य उपस्थित केही बाल प्रतिनिधिहरुबाट कार्यकालको सफलताको शुभकामना मन्तब्य दिन लगाउने । यसबाट नयाँ र पुरानो कार्य समिति, विजयी र पराजित बालप्रतिनिधिबीच सद्भाव र मित्रता कायम राख्न मद्धत पुग्नेछ तथा निर्वाचन परिणामलाई सहज रुपमा स्वीकार्ने बानीको पनि विकास हुने गर्दछ ।

ड) शपथ ग्रहणपछि नव निर्वाचित कार्यसमितिको अध्यक्षलाई कार्यसमितिको तर्फबाट आगामी २ वर्षको लागि आफूले पाएको जिम्मेवारी कुशलतापूर्वक निर्वाह गर्ने र सबै साथीहरुको भावना बुझेर काम गर्ने प्रतिबद्धता मन्तब्य व्यक्त गर्न लगाउने ।

ढ) निर्वाचन समितिले ताकिएको जिम्मेवारी पूरा गरेर सहयोग गर्ने सबैलाई धन्यबाद दिंदै बालक्लब सञ्जालको माइन्यूट र अन्य सामग्रीहरु नयाँ अध्यक्षलाई हस्तान्तरण गर्दै भेला सम्पन्न भएको घोषणा गर्ने ।

खण्ड ३
बालक्लब र बालक्लब सञ्जालको कार्यहरु

३.१ बालक्लबले गर्ने कार्यहरु

बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक तथा बौद्धिक विकासमा सहयोग पुऱ्याउनका लागि उनिहरु आफैले बालक्लबहरु मार्फत निम्नानुसारका कार्यहरु गर्नेछन् ;

क) बाल क्लबको सदस्यता वितरण गर्ने
ख) कार्यसमिति चयन गर्ने
ग) वार्षिक कार्ययोजना निर्माण गर्ने
घ) कार्ययोजना बमोजिम संञ्जालको कार्यक्षेत्र भित्र विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने : जस्तै

- ✓ ***चेतनामूलक कार्यक्रमहरू** : एच.आई.भी/एड्स, लैंगिक विभेद, सरसफाई, बालबालिकाउपरको दुर्व्यवहार र दण्ड सजाय, बालविवाह, दाइजो, अपहरण, कुटपिट, बेचबिखन, सशस्त्र द्वन्द्वमा बालबालिकाको प्रयोग आदिका विरुद्धका अभियानहरू, सडक नाटक, दोहोरी गीत, लोकगीत, प्रवचन, सार्वजनिक सुनुवाई, निबन्ध, ऱ्याली, अन्तर्क्रिया आदि कार्यक्रमहरू ।*
- ✓ ***प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमहरू** : खेलकुद, विभिन्न विर्षयमा वादविवाद, चित्रकला, हाजिरी जवाफ, वक्तृत्वकला आदि ।*
- ✓ ***सरसफाइ कार्यक्रमहरू** : घरपरिवार, विद्यालय र समुदाय तथा व्यक्तिगत सरसफाईसँग सम्बन्धीत चेतनामूलक अभियानहरू ।*
- ✓ *विद्यालय भर्ना गर्ने र भर्ना भएका बालबालिकाको नियमित अनुगमन गर्ने तथा विद्यालय जान उत्प्रेरित गर्ने*
- ✓ *शिक्षक, विद्यार्थी र विद्यालय व्यवस्थापन समितिको आचार संहिता बनाई लागू गर्न र विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा बालक्लबको प्रतिनिधित्व र अर्थपूर्ण बालसहभागिता सुनिश्चित गर्न पहल गर्ने ।*

- ✓ *विविध कार्यक्रमहरू: सर्वेक्षण, विश्लेषण, खोप कार्यक्रमहरूमा स्वयंसेवक, घरभेट कार्यक्रम, सांस्कृतिक कार्यक्रम, द्वन्द्वपीडित, अनाथ, अपाङ्ग र विपन्न बालबालिकाका लागि शैक्षिक सहयोग कार्यक्रम, अन्तर-बालक्लब भ्रमण, अन्तर बालक्लब प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमहरू र बाल भित्तेपत्रिका प्रकाशन आदि ।*
- ✓ बालअधिकार प्रबर्द्धनका लागि बालक्लबले निर्णय गरी विद्यालय तथा समुदायको परामर्शमा आवश्यक पर्ने अन्य कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।
- ✓ निकृष्ट प्रकारका बालश्रमको अन्त्य गर्ने कार्य तथा अभियानमा सहयोग गर्ने ।

३.२ वडा बालक्लब सञ्जालले गर्ने कार्यका केही उदाहरणहरु

क) वडाभित्रका बालक्लबहरुलाई संगठित गरी बालक्लबका क्रियाकलापहरु सँञ्चालन गर्न सहयोग जुटाउने र समन्वय गर्ने,

ख) वडाभित्रका बालक्लबहरुको गतिविधिहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दै बालक्लबहरुलाई क्रियाशिल बनाई राख्ने,

ग) बालबालिकामाथि हुने सामाजिक दुर्व्यबहार, भेदभाव जस्ता बालअधिकार हननका घटनाविरुद्ध आवस्यक पहल र प्रररबी गर्ने,

घ) आफ्नो कार्यक्षेत्रमा सँञ्चालन भएका विद्यालय भर्ना, जन्मदर्ता, बालविबाह, बालमैत्री वातावरण, खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र र विद्यालयमा भयरहित शिक्षण जस्ता अभियानमा बालक्लब सञ्जालको निर्णयबाट सहभागी हुने वा गराउने,

ङ) आफ्नो कार्यक्षेत्रमा बालबालिकाको प्रतिनिधित्व गर्दै स्थानीय निकाय, संघसंस्था, उपभोक्ता समिति, विद्यालय तथा अन्य संघसंस्थामा बालबालिकाको मुद्दामा केन्द्रित भएर कार्ययोजना पेस गर्ने, आवाज उठाउने र बालसरोकारका क्षेत्रहरुमा अर्थपूर्ण बालसहभागिता सुनिश्चित गर्न प्रयास गर्ने,

च) बालबालिकाका सरोकारका सूचनाहरु संकलन र अभिलेखीकरण गर्ने तथा पुस्तकालय वा सूचना केन्द्र स्थापना र सँञ्चालन गर्ने,

छ) बालक्लब तथा अन्य संघसंस्थाबीच आपसी समझदारी र समन्वयको वातावरण तयार गर्ने,

ज) बालबालिकाको बचाउ, संरक्षण, विकास र सहभागिताको अधिकार सुनिश्चित गर्न आवस्यक अन्य काम गर्ने,

झ) वडामा नयाँ टोल वा विद्यालयमा बालक्लब गठन र संचालनमा सहयोग गर्ने,

ञ) निकृष्ट प्रकारको बालश्रमको अन्त्य गर्ने कार्य तथा अभियानमा सहयोग गर्ने

३.३ नगर बालक्लब सञ्जालका कार्यहरु :

क) नगर बालक्लब सञ्जालका कार्यहरुमा बालक्लब तथा वडा बालक्लब सञ्जालका सबैजसो कार्यहरु रहनेछन् ।

ख) उपरोक्त कार्यहरुबाहेक नगरपालिकाको नगरपरिषदमा प्रतिनिधित्व गर्ने, योजनाहरु तयार गर्ने र पेश गर्ने जस्ता कार्यहरु रहनेछन् ।

ग) स्थानीय   नगरस्तरका बालबालिकाहरुसँग सम्बन्धीत हरेक क्रियाकलापमा प्रतिनिधित्व एवं सक्रिय सहभागिता जनाउँदै बालबालिकाका क्षेत्रमा भए गरेका कामहरुको अवलोकन, अनुगमन, समीक्षा, विश्लेषण र कार्ययोजना समेत तयार गर्ने ।

घ) बालबालिकासँग सरोकार राख्ने संवेदनशील विर्षयहरुमा सम्बन्धीत सरोकारवालाहरुलाई ध्यानाकर्षण गराउने आदि ।

३.४ बालक्लव, वडा सञ्जाल तथा नगर सञ्जालको कार्यक्षेत्र : विद्यालय स्तरीय बाल संञ्जालको विद्यालय र विद्यार्थि रहेको समूदाय,समूदाय स्तरीय बालक्लवको सदस्य रहको क्षेत्रसम्म, वडा संञ्जालको वडा सिमानासम्म र नगर स्तरीय संञ्जालको नगरपालिका कार्यक्षेत्रसम्म सिमाना रहने छ ।

३.५ बालक्लब र बालक्लब सञ्जालका सरोकारवालहरु :

बालक्लबलाई प्रत्येक्ष वा अप्रत्येक्ष रुपमा सहयोग पुऱ्याउने निकाय तथा ब्यक्तिहरु नै बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालका सरोकारवालाहरु हुन् । सञ्जालले कुन सरोकारवालाले बालक्लब र सञ्जालको लागि के सहयोग पुर्याउन सक्दछ भन्ने कुरा विचार गरी सञ्जालको र सञ्जाल अन्तर्गत रहेका क्लबहरुको काममा सहयोग पुर्याउन आवस्यक समन्वय र सहकार्यको वातावरण मिलाउनु मिलाउनुपर्दछ । उदाहरणका लागि बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालका केही सरोकारवालहरु निम्नानुसार हुनेछन् :

क) नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिका
ख) विद्यालय र शिक्षकहरु
ग) समुदाय र छरछिमेकहरु
घ) आमा समूहहरु
ङ) स्वास्थ्य स्वयं सेवीकाहरु
च) स्थानीय   गैह्र सरकारी संघसंस्थाहरु
छ) उद्योग र व्यापार संघ
ज) सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह
झ) प्रहरी चौकी
ञ) स्थानीय   यूवा सहजकर्ताहरु,
झ) स्वास्थ्य चौकी आदि ।

खण्ड ४

बालक्लब तथा बालक्लब सञ्जालको आचारसंहिता सम्बन्धी व्यवस्था

४.१ बालक्लब र बालक्लब सञ्जालको आचारसंहिता

बालक्लब र बालक्लब सञ्जालको आफ्नै आचारसंहिता हुनेछ । यस्तो आचारसंहिता निम्न मूल्य मान्यताका आधारमा जिल्ला बाल सञ्जालको भेलाले पारित गरी लागू गर्न सक्नेछ :

क) सकेसम्म आफ्नो काम आफै गर्ने,

ख) बालक्लबको जिम्मेवारी पूरा गरिरहँदा कसैप्रति पक्षपात नगर्ने,

ग) सबैसँग साथी सम्बन्ध र मित्रता राखेर काम गर्ने प्रयास गर्ने,

घ) साथीहरुसंग कुरा नलुकाउने तथा सबैसंग खुला र स्पष्ट ब्यवहार गर्ने,

ङ) आफ्नो क्षमता विकास गर्न आफै अगाडि बढ्ने र सक्नेजति जिम्मेवारी लिने,

च) बालअधिकारको कुरा सिकाउन र प्राप्त गर्न सधैँ सचेत, सजग र सक्रिय हुने,

छ) सरल जीवन उच्च विचार राख्ने,

झ) जाति, लिङ्ग, अपाङ्गता, आर्थिक सामाजिक स्तर, धर्म र संस्कृतिको आधारमा भेदभाव नगर्ने,

ञ) कमी कमजोरीलाई सुधार गरी त्यसबाट सिक्न प्रयत्न गर्ने,

ट) कठीन अवस्थामा बालबालिकाप्रति विशेष ब्यवहार र सहयोग गर्ने,

ठ) ठूलाप्रति आदर गर्ने र सानालाई माया गर्ने,

ड) अनुशासित र अध्ययनशिल हुने,

ढ) कुरिति, कुसंस्कार र अन्धविश्वासको पछि नलाग्ने,

ण) आफूलाई जायज लागेको विचार प्रष्ट रुपमा राख्ने,

त) झुठो नबोल्ने,

खण्ड ५
प्रतिनिधित्व सम्बन्धी व्यवस्था

५.१ टोल संगठनमा प्रतिनिधित्व :

क) टोलस्तरीय बालक्लबले स्थानीय टोल संगठनका बैठकहरुमा प्रतिनिधित्व गर्न सक्नेछन् । यसरी प्रतिनिधित्व गर्दा १ जना बालक वा बालिकाले पालो मिलाएर बैठकमा सहभागी हुनुपर्नेछ ।
ख) बैठकमा भएका निर्णयहरु बालक्लबमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

ग) टोल संगठनको बैठक अघि बालक्लबका पदाधिकारीहरु बीच आपसमा छलफल गरी बैठकमा लैजाने विर्षयहरु भए तय गर्नुपर्नेछ ।

५.२ वडा समितिको बैठकमा प्रतिनिधित्व : बालक वा बालिका एक जनाको पालो गरिकन प्रतिनिधित्व रहनेछ ।

५.३ वडास्तरीय टोल संगठन वडा समन्वय समिति तथा बालमैत्री समितिहरुमा प्रतिनिधित्व : निर्धारित संख्यामा वडा बालक्लब सञ्जालबाट प्रतिनिधित्व रहनेछ ।

५.४ नगरस्तरीय टोल संगठन नगर समन्वय समिति तथा बालमैत्री समितिमा प्रतिनिधित्व : समितिले निर्धारण गरेको सँख्यामा प्रतिनिधित्व रहनेछ ।

५.५ नगर सभा बैठकमा प्रतिनिधित्व : नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाको प्रत्येक नगर परिषद बैठकमा(बालबालिकाका सँग सरोकार राख्ने सवालका बैठकमा मात्र) नगरस्तरीय बालक्लब सञ्जालबाट ५ जना बालबालिकाहरुको प्रतिनिधित्व रहनेछ ।

५.६ न.पा.बोर्डमा प्रतिनिधित्व : बालबालिका सम्बन्धी विर्षयमा निर्णय गर्नुपर्ने अवस्थामा नगरस्तरीय बालक्लब सञ्जालको ३ जना पदाधिकारीहरुको प्रतिनिधित्व रहनेछ ।

५.७ अन्य संघ संस्थाहरुमा प्रतिनिधित्व : विभिन्न सरोकारवाला संस्थाहरुले सहभागिताको लागि आमन्त्रण गरेको स्थानमा फरक फरक संस्थामा फरक फरक पदाधिकारीहरुको प्रतिनिधित्व रहने अवस्था मिलाउनु पर्नेछ । कुनै एक संस्थामा प्रतिनिधित्व गर्ने बालक्लबको प्रतिनिधिले सकेसम्म नियमित प्रतिनिधित्व गर्नु उपयुक्त हुन्छ । साथै बालक वा बालिकाको समान सहभागिता हुनेतर्फ समेत ध्यान दिनुपर्नेछ । यो कुरा माथिका सबै निकायहरुको प्रतिनिधित्वमा लागू गर्न सकिनेछ ।

खण्ड ६

बालक्लब/बालक्लब सञ्जालको कार्य तथा कार्यक्रम सँञ्चालन सम्बन्धी विशेष व्यवस्था

बालक्लब, वडा तथा नगर बालक्लब सञ्जालले सँञ्चालन गर्ने काम तथा कार्यक्रमहरु देहाय बमोजिम हुनुपर्नेछ :

क) बालअधिकार संरक्षण र संबर्धनमा आधारित हुनुपर्नेछ ।

ख) कार्यक्रमको छनौट तथा सँञ्चालन व्यवस्थापन गर्दा सकेसम्म सरोकारवालाहरुको प्रत्यक्ष सहभागिता र समन्वयमा सँञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

ग) कुनै एक अधिकारको प्रयोग वा उपयोग गर्दा अरुको अधिकारको हनन् हुन दिनु हुँदैन ।

घ) सबै सरोकारवालाहरुलाई आफ्नो मित्र र सहयोगीको रुपमा राखि आफ्ना क्रियाकलापहरु सँञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

ङ) आफ्नो अधिकारको उपयोग गर्दा अर्काको अधिकार हनन् गर्न पाइने छैन । तर बालअधिकार हनन्मा आधारित सँञ्चालन हुने वा गरिने साथै समाजमा सामाजिक सदभाव भड्काउने, सामाजिक विकृतिको विकास गर्ने, कुसंस्कार र कुरितिलाई बढावा दिने, सामाजिक वातावरणलाई धमिल्याउने, वातावरण दुषित बनाउने, शैक्षिक वातावरण खल्बल्याउने जस्ता कुनैपनि ब्यक्तिगत तथा सामूहिक क्रियकलापहरु गर्ने ब्यक्ति वा संस्थाको अधिकारका रुपमा स्वीकार्य हुनेछैन ।

खण्ड ७ : अनुसूचीहरू

अनुसूची 1. **विद्यालय भर्ना फारमको नमूना**

बालक्लबको विद्यालय भर्ना कार्यक्रम २०...

विद्यालय भर्ना विवरण

विद्यार्थीको नाम :...............................

ठेगाना :.......................वार्ड नं ....टोल :.................

लिङ्ग : बालक ☐ बालिका ☐ उमेर :

अभिभावकको नाम :..

काम :........................सम्पर्क नं :.........................

भर्ना भएको विद्यालय :.......................................

भर्ना भएको विद्यालयको ठेगाना :................................

भर्ना भएको कक्षा :..................भर्ना भएको मिति :............

थप जानकारी :

बालकले पहिले पढेको थियो ☐ थिएन ☐

थियो भने कहाँ अनौपचारिक ☐ औपचारिक ☐

पढेर छाडेको भए कारण खुलाउनु होला

....

....

....

भर्नाकर्ताको नाम :...

हस्ताक्षर :..................................

बालक्लबको नाम :..

मिति :..

अनुसूची २. **बालक्लबको सेवाक्षेत्रको नमूना (सामाजिक नक्सा)**

.................बालक्लबको सेवा क्षेत्रको सामाजिक नक्सा,२०...

वार्ड नं ...., ...टोल

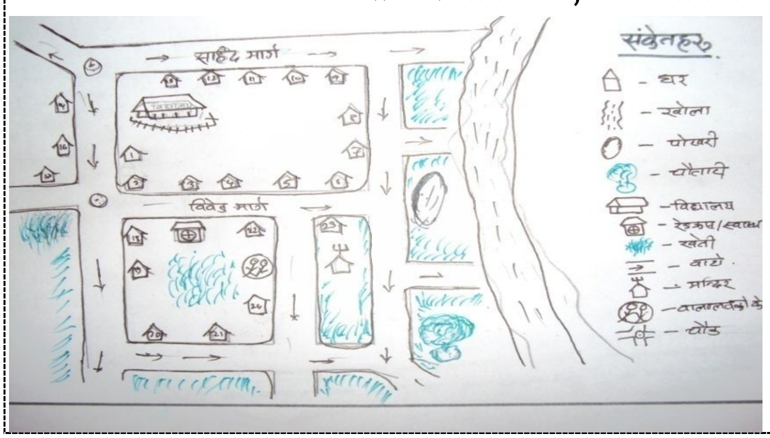

जम्मा घरधुरी संख्या :

जम्मा जनसंख्या :

बालक :

बालिका :

अपांगता :

५ बर्ष मुनिका बालबालिका :

जन्मदर्ता नभएका बालबालिका:......

विद्यालय नगएका बालबालिका :....

अनुसूची ३. बालक्लबको सेवा क्षेत्रको घरधूरीहरूको पारिवारिक विवरण फारम

बालक्लव प्रवर्द्धन कार्यक्रम
बालक्लव सेवा क्षेत्रका घरधुरीहरुको
पारिवारिक विवरण फारम

गाविस .... वडा नं : .... टोल .... बालक्लवको नाम : ....

घर नं	घरमूलीको नाम	परिवार संख्या			१८ बर्षमुनिका छोराछोरी			०-५ बर्ष उमेरका			जन्मदर्ता भएका			जन्मदर्ता नभएका			अपांगता भएका			विद्यालय जाने उमेर पुगेका तर नजाने		
		B	G	T	B	G	T	B	G	T	B	G	T	B	G	T	B	G	T	B	G	T

'विद्यालय जाने उमेर भएर पनि नजाने बालबालिकाहरु' मा ८ चिन्ह (हरु) दिनुहोस् र नजानुका कारणहरु यसै फारमको पछाडिपट्टि लेख्नुहोस् । (B=बालक, G = बालिका र T जम्मा)

....
सचिव अध्यक्ष
मिति .... मिति : ....

अनुसूची ४. मान्युट लेखनको नमूना

आज मिति ....साल........... महिना................. गते ....का दिन श्री .... बालक्लबका अध्यक्ष श्री .... को अध्यक्षतामा ....मा बसेको बैठकले निम्न ब्यक्तिहरूको उपस्थितिमा निम्नानुसारको प्रस्तावहरूमा छलफल गरी निम्न अनुसारको निर्णय गरियो ।

उपस्थिति :

क्रसं.	**नाम**	**पद**	**हस्ताक्षर**
१)	....	....	....
२)	....	....	....
३)	....	....	....
४)	....	....	....
५)	....	....	....
६)	....	....	....
७)	....	....	....

वविया वडा न ६

प्रशतावहरू :
१).....
२)......
३) विविध
निर्णयहरू :
१)
२)
३)

नोट : निर्णय गरिसकेपछि बैठकमा सहभागी सबैलाई निर्णय सुनाउनु पर्दछ । सबैबाट पारित भएपछि बालक्लबका मुख्य पदाधिकारीहरूले निर्णयको पुछारमा हस्ताक्षर गर्नुपर्दछ ।

***अनुसूची ५.* बालक्लबमा सदस्य हुन चाहनेले भर्ने फारम**

बालक्लबको सदस्य हुन चाहनेले भर्ने फारमको नमूना

१.व्यक्तिगत विवरण :
नाम : लिङ्ग :
जन्म मिति : वर्ष:
ठेगाना : सम्पर्क नं: :
विद्यालयको नाम : कक्षा : रोल नं :

फोटो

२.पारिवारिक विवरण :
आमाबाबुको नाम : पेशा :
सम्पर्क ठेगाना :

३ बालक्लबमा आबद्ध हुन चाहनुको कारण :

म यस बालक्लबको सेवा क्षेत्रभित्रको व्यक्ति हुँ । मलाई बालक्लबले सञ्चालन गरेका क्रियाकलापहरू धेरै मन पर्छ । म पनि बालक्लबमा आबद्ध भई बालक्लबले सञ्चालन गरेका हरेक क्रियाकलापमा सहभागी हुने र समुदायमा आफ्नो पहिचान बनाउन चाहन्छु । मलाई यस क्लबको सदस्यता प्रदान गरी बालक्लबको उद्देश्य, मूल्य मान्यता र आदर्श अनुसार अगाडि बढ्ने मौका प्रदान गर्न अनुरोध गर्दछु ।

निवेदकको हस्ताक्षर : सहमति दिने
अभिभावकको हस्ताक्षर :
नाम :

अनुसूची ६. बालक्लब तथा सञ्जालको कार्यसमितिको परिचय पत्रको नमूना

कार्ड नं. :

.... **बालक्लब**

सदस्यता परिचय पत्र

फोटो

नामः

पदः

ठेगानाः

विद्यालय/टोलः

प्रमाणित गर्ने

अनुसूची ७. नवनिर्वाचित पदाधिकारीका लागि शपथ

बालक्लब सञ्जाल तथा बालक्लबका नव निर्वाचित कार्यसमितिका सबै पदाधिकारी तथा सदस्यहरूले शिक्षक,बालक्लब सहजकर्ता र बालक्लब वा सञ्जालका सदस्यहरू माझ तपशील बमोजिमको शपथ ग्रहण गर्नु पर्दछ ।

म................................ आजदेखि ....बालक्लब/सञ्जालको ....पदमा चयन भएकाले बालक्लब सञ्जाल/क्लबको मूल्य मान्यता एवं आचारसंहिता पालन गरी उद्देश्य पूरा गर्नको लागि सक्रिय रहनेछु । बालअधिकार प्रवर्द्धनको लागि बालसहभागिता भन्ने मान्यता अनुसार आफू सक्षम भई समुदायमा रहेका विभिन्न परिस्थितिको बालबालिकाको सहयोगको गर्नुको साथै समुदायमा बालअधिकार प्रबर्द्धनको लागि सदा क्रियशील रहनेछु । म आफूलाई लागू पदार्थ दुर्व्यसनबाट मुक्त राखी, बालश्रम शोषण तथा बालबालिकामाथि हुने सबै खाले हिंसा र दुर्व्यवहार अन्त्यका साथै लिङ्गीय, जातीय, अपाङ्गता, धर्म, सस्कृति, विचार र सामाजिक आर्थिक स्तरको आधारमा गरिने विभेद र कुरीति अन्त्यको निम्ति बालअधिकार प्रबर्द्धन र सामाजिक परिर्वतनको दिशामा सदा अगाडि बढ्ने प्रण गर्दछु ।

हस्ताक्षर.............. मिति.........

स्थान..............

अनुसूची नं ८. विधानको नमूना

.... बाल क्लब

.... विद्यालय/ टोल

....

बाल क्लव सञ्चालनसम्बन्धी विधान- २०७......

प्रस्तावना

बालअधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धनमा स्वयं हामी बालबालिकाहरुबाटै सहयोग पुऱ्याउने अभिप्रायले बालअधिकार प्राप्तिका लागि महत्वपूर्ण सहयोगी सरोकारवाला पक्षहरुमा सचेतना अभिवृद्धि गर्दै हामी बालबालिकाहरुको भविष्यलाई उज्यालोतर्फ डोऱ्याउन, हामी बालबालिकामा भएको क्षमता र प्रतिभाको विकास र प्रस्फुटन गर्न साथै बालबालिकाहरुको बालबचावटको अधिकार, बालविकासको अधिकार र बालसंरक्षणको अधिकार प्राप्तिमा महत्वपूर्ण योगदान गर्न र आफ्नो अधिकार लिन बालसहभागिताको अधिकारमार्फत् हामी बालक्लवका सम्पूर्ण पदाधिकारीहरु सहमत भई हाम्रो बाल क्लवको नाम .... बालक्लव राखी नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाको वडा नं. .... को .... मा क्लवको सम्पर्क कार्यालय रहने गरी यो बाल क्लवको विधान तयार गरी बालक्लव दर्ता लागि निवेदन गरेकोमा बाल अधिकार समितिमा दर्ता भई विधान स्वीकृत भएकोले यस क्लवको मिति .... को वैठकको निर्णयानुसार यो विधान लागू गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

नाम र प्रारम्भ

१. नाम र प्रारम्भ

१.१ यस क्लबको नाम...बालक्लब रहनेछ । यो बाल क्लव समुदाय/विद्यालयस्तरको बाल क्लवको रुपमा रहनेछ ।

१.२ यो विधान वडा कार्यालयमा सूचिकृत भई क्लवको वैठकको निर्णयानुसार तोकिएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।

१.३ यस क्लबको सम्पर्क नेपालगञ्ज उपहानगरपालिका वडा नं. .... को ....विद्यालय / समुदायमा रहनेछ ।

१.४ यस क्लवको छुट्टै छाप रहनेछ । छापको वरिपरि बाल क्लवको नाम, ठेगाना र स्थापना मिति तथा बीचमा .... भएको चित्र अंकित रहनेछ । लोगो अनुसूची -१ मा समावेश गरिएको छ ।

परिच्छेद-२

परिभाषा, उद्देश्य तथा सदस्यता

२. परिभाषा

विर्षय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस विधानमा,

२.१ "बालक्लब" भन्नाले ....
विद्यालयमा रहेका १८ वर्षसम्मका सबै बालबालिकाहरुको संगठित समूहलाई जनाउनेछ ।

२.२ "सदस्य" भन्नाले यस विधान बमोजिम क्लवको सदस्यता प्राप्त बालबालिका सम्झनुपर्दछ ।

२.३ "विधान" भन्नाले बालक्लवको विधान सम्झनुपर्नेछ ।

२.४ "साधारण सभा" भन्नाले क्लवको वार्षिकरुपमा हुने सभालाई जनाउँदछ ।

२.५ "कार्यसमिति" भन्नाले विधानबमोजिम गठन भएको कार्यसमितिलाई जनाउनेछ ।

२.६ "सल्लाहकार समिति" भन्नाले बालक्लवमा काम गरी अनुभव प्राप्त पूर्व पदाधिकारी एवं कार्यसमितिले मनोनित गरेका अन्य बालबालिकाहरुको समूहलाई जनाउनेछ ।

२.७ "उपसमिति" भन्नाले आवश्यताअनुसार गठन भएका सदस्यहरुको समूहलाई जनाउनेछ ।

२.८ "बालक" भन्नाले बालक र बालिका दुबैलाई सम्झनुपर्दछ ।

३. क्लवको उद्देश्य :

निम्न उद्देश्यहरु लिई यो बालक्लब स्थापना गरेका छौं ।

- हामी बालबालिकाहरुको भविष्यको लागि राम्रो जग बसाउन,
- हामी निस्क्रिय रहने समयको सदुपयोग गर्न,
- समूहसँग बसेर छलफल गर्न,
- हामी आफ्नै अन्य बालबालिका साथीहरु, परिवार तथा समुदायका लागि उपयोगी हुने विर्षयहरुमा चेतना जगाई कार्य जिम्मा दिन र लिन,
- हामी बालबालिकाहरुमा सामाजिक र एकताको भावना जागृत गराउन,
- हामीलाई कार्यक्रम र व्यवहारले सिकाएका राम्रा कुराहरु व्यवहारमा उतार्न र समुदायमा परिवर्तन ल्याउन,
- बालअधिकारसँग सम्बन्धीत समस्या केलाउन र समाधान गर्न सक्ने बन्न,
- हामीमा नेतृत्व र आत्मविश्वास विकास गर्न साथै हामी र हाम्रो भावनाको विकास हामीमा गर्न,
- बालअधिकारसँग सम्बन्धीत विभिन्न क्रियालकलापहरुमा विद्यालयमा रहेका सम्पूर्ण दलित, अपाङ्गता, पछाडि पारिएका विद्यालय पढ्दै गरेका बालबालिकाहरुको समेत सामूहिक सहभागिता जुटाउन,

४. क्लबको उद्देश्य प्राप्तिका लागि सञ्चालन गरिने क्रियाकलापहरु :

क) क्लवको सदस्यता वितरण ।

ख) कार्यसमितिको चयन ।

ग) वार्षिक कार्ययोजना निर्माण ।

घ) कार्यबिधि बमोजिम कार्यक्रमहरु सँञ्चालन गर्ने

५. सदस्यतासम्बन्धी व्यवस्था :

५.१ सदस्यको प्रकार :

हाम्रो बाल क्लवमा देहाय बमोजिमका सदस्यहरु रहनेछन् :

क) साधारण सदस्य

ख) कार्यसमिति सदस्य

ग) आवश्यक सम्झेमा अन्य प्रकारका सदस्यहरु समितिले निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

५.२ सदस्यता प्रदान गर्ने विधि र नियमहरु :

क) यस क्लबको सदस्यता लिनको लागि १८ वर्षननाघेको बालबालिका हुनुपर्नेछ ।

ख) १८ वर्षउमेर पूरा भईसकेपछि यस क्लबको सदस्यबाट स्वतः हटनेछन् र सल्लाहकारको रुपमा कार्य गर्न सक्नेछन् ।

ग) क्लबमा सदस्य कार्यसमितिले तोके बमोजिमको शुल्क तिरी क्लबको सदस्यता रसिद लिनुपर्नेछ ।

घ) प्रत्येक सदस्यहरुले क्लबले निर्दिष्ट गरेका आचरणहरु पूरा गर्नुपर्नेछ । क्लबले आचरण सम्बन्धी कारवाही नगरेको अवधिसम्म यस क्लबको सदस्य बनिरहन सकिनेछ ।

परिच्छेद-३

साधारणसभा तथा कार्यसमिति

६. बैठकसम्बन्धी व्यवस्था :

६.१ कार्यसमितिको बैठक कम्तिमा वर्षको १२ पटक (मासिक एक पटक) र साधारणसभा वर्षको १ पटक बस्नेछ ।

६.२ २५ प्रतिशत सदस्यहरुले साधारण सभा बोलाई पाऊँ भनी क्लवका अध्यक्षसमक्ष निवेदन गरेमा अध्यक्षले विशेष साधारण सभा बोलाउन सक्नेछ ।

६.३ साधारणसभाका लागि ७ दिन अगावै साधारण सभाहुने स्थान, समय, मिति र छलफलका बुंदाहरु सहित सम्पूर्ण सदस्यलाई उपस्थितिको लागि सूचना दिनुपर्नेछ ।

७. कार्य समिति गठन विधि र पदावधि

७.१ साधारण सभाले प्रत्येक १ वर्षमा प्रजातान्त्रिक प्रणालीबाट आफ्ना सदस्यहरुमध्येबाट अध्यक्ष १, उपाध्यक्ष १, सचिव १, सहसचिव १, कोषाध्यक्ष १, र सदस्यहरु सहित घटिमा ७ र बढीमा .... जना सम्मको कार्यसमितिको गठन गर्नेछ ।

७.२ यसरी गठन भएको कार्यसमितिको पदावधि १ वर्षको हुनेछ ।

८. साधारण सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार :

८.१ सभाको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले प्रस्तुत गरेका सूचिमा समावेश भएका विर्षयहरुमा छलफल गरी निर्णय गर्ने ।

८.२ क्लबको गतिविधि समीक्षा गरी आवश्यक नीति निर्देशन तयार गर्ने ।

८.३ वार्षिक कार्यक्रम र कार्ययोजना तयार गरी स्वीकृत गर्ने ।

८.४ विधान संसोधन गर्नुपर्ने भए सो कुरा उल्लेख गरी संरक्षक शिक्षकमार्फत् विद्यालयको सिफारिसका प्रधानाध्यापकको सिफारिसका साथ जिल्ला बाल कल्याण समितिमा पेश गरी संसोधन गर्ने ।

८.५ अन्य तोकिएका कार्यहरु गर्ने ।

परिच्छेद-४

कार्य समितिका पदाधिकारीहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार

९. पदाधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार :

९.१ अध्यक्ष

क) संस्थाको हितको लागि गर्नुपर्ने कर्तव्यको प्रमुख दायित्व बहन गर्ने ।

ख) संस्थाको निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने र गर्न लगाउने ।

ग) संस्थाको उद्देश्य पूरा गर्न अन्य आवश्यक काम गर्ने ।

घ) मत बराबर भएमा निर्णायक मत दिने ।

ङ) समुदाय, विद्यालय, जिल्ला बाल कल्याण समिति र अन्य सहयोगी संस्थाहरु बीच समन्वयकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने ।

९.२ उपाध्यक्ष

क) अध्यक्षको अनुपस्थितिमा निजले गरी आएको अधिकारहरु प्रयोग गर्ने ।

ख) अन्य बखतमा अध्यक्षको सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्ने ।

९.३ सचिव

क) साधारण सभा र कार्य समितिको निर्णय अनुरुप संस्थाको कार्यसञ्चालनमा सहयोग गर्ने

ख) बैठक बोलाउने र बैठक निर्णय अभिलेख राख्ने ।

ग) बैठकमा राखिने विर्षयहरुमा अग्रिम जानकारी सबैलाई पुऱ्याउने ।

घ) क्लवमा प्राप्त भएका सूचनाहरु क्लवका अन्य पदाधिकारीहरुलाई जानकारी गराउने ।

ङ) बैठकको माइन्युट गर्ने ।

९.४ सहसचिव

क) सचिव अनुपस्थित भएको खण्डमा सचिवले गर्ने सबै कामहरु गर्ने

ख) अध्यक्षले तोकेका अन्य कामहरु गर्ने ।

९.५ कोषाध्यक्ष

क) संस्थाको सम्पूर्ण नगदी, जिन्सीहरुको जिम्मा लिने र त्यस सम्बन्धी श्रेस्ताहरु अद्यावधिक राख्ने ।

ख) संस्थाको आय व्ययको विवरण कार्यसमितिमा र साधारण सभामा पेश गर्ने ।

ग) आगामी वर्षको बजेट तर्जुमा गरी साधारण सभामा पेश गर्ने ।

घ) आर्थिक वर्षसमाप्त भएको ३ महिनाभित्रमा शिक्षकमध्येबाट लेखा परीक्षण गराउने ।

९.६ सदस्य

क) संस्थाको बैठकमा नियमित उपस्थित हुने ।

ख) संस्थाको हितको लागि सबै लागि पर्ने ।

ग) बैठकमा उपस्थित भई आफ्नो अभिव्यक्ति प्रस्तुत गर्ने ।

घ) कार्यसमितिले निर्णय गरे अनुसारको जिम्मेवारी वहन गर्ने ।

परिच्छेद-५
विविध

१०. विधान संसोधन :

यस विधानमा उल्लेखित दफा तथा उपदफाहरु संशोधन गर्नुपर्ने भएमा साधारण सभाको दुई तिहाई बहुमतबाट शंसोधन गर्न सकिनेछ । तर संशोधन भएको उक्त विधान बालअधिकार समितिको स्वीकृति पाएको मितिदेखि मात्र लागू हुनेछ ।

११. क्लबको विघटन

कुनै कारणवस क्लब सञ्चालन हुन नसकी क्लवको विधानबमोजिम सम्पूर्ण सदस्यहरुमध्ये दुई तिहाई बहुमतबाट पारित गरी पठाएको क्लव विघटनसम्बन्धी निर्णय विद्यालयले स्वीकृति दिएमा क्लवको विधिवत् विघटन भएको मानिनेछ ।

१२. निस्कृयता :

यस विधानमा लेखिएका कुराहरु प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः निस्कृय हुने छन् ।

क्लव दर्ता गर्दाका अवस्थामा रहेका कार्यसमिति सदस्यहरु र हस्ताक्षरः

क.सं	नाम	उमेर	पद	हस्ताक्षर
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				

८				
९				

अनुसूचि -

क्लवको लोगो

अनुसूची नं ११. समुदायस्तरको बालक्लबको विधानको नमूना

.... बाल क्लब,
को
बाल क्लव सञ्चालनसम्बन्धी विधान- २०७....

प्रस्तावना

बालअधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धनमा स्वयं हामी बालबालिकाहरुबाटै सहयोग पुऱ्याउने अभिप्रायले बालअधिकार प्राप्तिका लागि महत्वपूर्ण सहयोगी सरोकारवाला पक्षहरुमा सचेतना अभिवृद्धि गर्दै हामी बालबालिकाहरुको भविष्यलाई उज्यालोतर्फ डोऱ्याउन, हामी बालबालिकामा भएको क्षमता र प्रतिभाको विकास र प्रस्फुटन गर्न साथै बालबालिकाहरुको बालबचावटको अधिकार, बालविकासको अधिकार र बालसंरक्षणको अधिकार प्राप्तिमा महत्वपूर्ण योगदान गर्न र आफ्नो अधिकार लिन बालसहभागिताको अधिकारमार्फत् हामी बाल क्लवका सम्पूर्ण पदाधिकारीहरु सहमत भई हाम्रो बाल क्लवको नाम .... बाल क्लव राखी नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिमा वडा नं. .... को .... मा क्लवको सम्पर्क कार्यालय रहने गरी यो बाल क्लवको विधान तयार गरी बालअधिकार समिति नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकामा सूचीकृतका लागि निवेदन गरेकोमा बालअधिकार समितिको मिति .... को निर्णयानुसार द.नं .... मा दर्ता भई विधान स्वीकृत भएकोले यस क्लवको मिति .... को वैठकको निर्णयानुसार यो विधान लागू गरिएको छ ।

परिच्छेद-१
नाम र प्रारम्भ

१. नाम र प्रारम्भ

१.१ यस क्लबको नाम..बाल क्लब रहनेछ । यो बाल क्लव समुदायस्तरको बाल क्लवको रुपमा रहनेछ ।

१.२ यो विधान जिल्ला बालअधिकार समितिमा दर्ता भई क्लवको वैठकको निर्णयानुसार तोकिएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।

१.३ यस क्लबको सम्पर्क केन्द्र नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिका वडा नं. .... को ....मा रहनेछ ।

१.४ यस क्लवको छुट्टै छाप रहनेछ । छापको वरिपरि बाल क्लवको नाम, ठेगाना र स्थापना मिति तथा बीचमा .... रहनेछ। लोगो अनुसूची -१ मा समावेश गरिएको छ ।

परिच्छेद-२
परिभाषा, उद्देश्य तथा सदस्यता

२. परिभाषा

विर्षय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस विधानमा,

२.१ “बाल क्लब” भन्नाले बालक्लवले तोकेको सेवा क्षेत्रभित्रका १८ वर्षसम्मका सबै बालबालिकाहरुको संगठित समूहलाई जनाउनेछ ।

२.२ “सदस्य” भन्नाले यस विधान बमोजिम क्लवको सदस्यता प्राप्त बालबालिका सम्झनुपर्दछ ।

२.३ “विधान” भन्नाले बाल क्लवको विधान सम्झनुपर्नेछ ।

२.४ “साधारण सभा” भन्नाले क्लवको वार्षिकरुपमा हुने सभालाई जनाउँदछ ।

२.५ “कार्यसमिति” भन्नाले विधानबमोजिम गठन भएको कार्यसमितिलाई जनाउनेछ ।

२.६ “सल्लाहकार समिति” भन्नाले बाल क्लवमा काम गरी अनुभव प्राप्त पूर्व पदाधिकारी एवं कार्यसमितिले मनोनित गरेका अन्य बालबालिकाहरुको समूहलाई जनाउनेछ ।

२.७ “उपसमिति” भन्नाले आवश्यताअनुसार गठन भएका सदस्यहरुको समूहलाई जनाउनेछ ।

२.८ “बालक” भन्नाले बालक र बालिका दुबैलाई सम्झनुपर्दछ ।

३. क्लवको उदेश्य :

निम्न उद्देश्यहरु लिई यो बाल क्लब स्थापना गरेका छौं ।

- हामी बालबालिकाहरुको भविष्यको लागि राम्रो जग बसाउन,
- हामी निस्क्रिय रहने समयको सदुपयोग गर्न,
- समूहसँग बसेर छलफल गर्न,
- हामी आफ्नै अन्य बालबालिका साथीहरु, परिवार तथा समुदायका लागि उपयोगी हुने विर्षयहरुमा चेतना जगाई कार्य जिम्मा दिन र लिन,
- हामी बालबालिकाहरुमा सामाजिक र एकताको भावना जागृत गराउन,
- हामीलाई कार्यक्रम र व्यवहारले सिकाएका राम्रा कुराहरु व्यवहारमा उतार्न र समुदायमा परिवर्तन ल्याउन,
- बालअधिकारसँग सम्बन्धीत समस्या केलाउन र समाधान गर्न सक्ने बन्न,
- हामीमा नेतृत्व र आत्मविश्वास विकास गर्न साथै हामी र हाम्रो भावनाको विकास हामीमा गर्न,

- बालअधिकारसँग सम्बन्धीत विभिन्न क्रियालकलापहरुमा समुदायमा रहेका सम्पूर्ण दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पछाडि पारिएका बालबालिकाहरु, विद्यालय जान नपाएका, विद्यालय छाडेका र विद्यालय पढ्दै गरेका बालबालिकाहरुको समेत सामूहिक सहभागिता जुटाउन,

४. क्लबको उद्देश्य प्राप्तिका लागि समुदायमा गर्न सकिने क्रियाकलापहरु :

क) क्लवको सदस्यता वितरण ।

ख) कार्यसमितिको चयन ।

ग) वार्षिक कार्ययोजना निर्माण ।

घ) कार्यबिधि बमोजिम कार्यक्रमहरु सँञ्चालन गर्ने जस्तै :

५. सदस्यतासम्बन्धी व्यवस्था :

५.१ सदस्यको प्रकार :

हाम्रो बाल क्लवमा देहाय बमोजिमका सदस्यहरु रहनेछन् :

क) साधारण सदस्य

ख) कार्यसमिति सदस्य

ग) आवश्यक सम्झेमा अन्य प्रकारका सदस्यहरु समितिले निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

५.२ सदस्यता प्रदान गर्ने विधि र नियमहरु :

क) यस क्लबको सदस्यता लिनको १८ वर्षननाघेको बालबालिका हुनुपर्नेछ ।

ख) १८ वर्षउमेर पूरा भईसकेपछि यस क्लबको सदस्यबाट स्वतः हटनेछन् र सल्लाहकारको रुपमा कार्य गर्न सक्नेछ ।

ग) समुदायका तोकिएका सेवा क्षेत्रका सम्पूर्ण बालबालिकाहरु क्लवको साधारण सदस्य बन्न सक्नेछन् ।

घ) क्लबका प्रत्येक सदस्यहरुले कार्यसमितिले तोके बमोजिमको शुल्क तिरी क्लबको सदस्यता रसिद लिनुपर्नेछ ।

ङ) प्रत्येक सदस्यहरुले क्लबले निर्दिष्ट गरेका आचरणहरु पूरा गर्नुपर्नेछ । क्लबले आचरण सम्बन्धी कारवाही नगरेको अवधिसम्म यस क्लबको सदस्य बनिरहन सकिनेछ ।

परिच्छेद-३
साधारणसभा तथा कार्यसमिति

६. बैठकसम्बन्धी व्यवस्था :

६.१ कार्यसमितिको बैठक कम्तिमा वर्षको १२ पटक (मासिक एक पटक) र साधारणसभा वर्षको १ पटक बस्नेछ ।

६.२ २५ प्रतिशत सदस्यहरुले साधारण सभा बोलाई पाऊँ भनी क्लवका अध्यक्षसमक्ष निवेदन गरेमा अध्यक्षले विशेष साधारण सभा बोलाउन सक्नेछ ।

६.३ साधारणसभाका लागि ७ दिन अगावै साधारण सभाहुने स्थान, समय, मिति र छलफलका बुंदाहरु सहित सम्पूर्ण सदस्यलाई उपस्थितिको लागि सूचना दिनुपर्नेछ ।

७. कार्य समिति गठन विधि र पदावधि

७.१ साधारण सभाले प्रत्येक १ वर्षमा प्रजातान्त्रिक प्रणालीबाट आफ्ना सदस्यहरुमध्येबाट अध्यक्ष १, उपाध्यक्ष १, सचिव १, सहसचिव १, कोषाध्यक्ष १, र सदस्यहरु सहित घटिमा ७ र बढीमा .... जना सम्मको कार्यसमितिको गठन गर्नेछ ।

७.२ यसरी गठन भएको कार्यसमितिको पदावधि १ वर्षको हुनेछ ।

८. साधारण सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार :

८.१ सभाको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले प्रस्तुत गरेका सूचिमा समावेश भएका विर्षयहरुमा छलफल गरी निर्णय गर्ने ।

८.२ क्लबको गतिविधि समिक्षा गरी आवश्यक नीति निर्देशन तयार गर्ने ।

८.३ क्लबको लेखा परिक्षण समुदायमा रहेका शिक्षकहरुमध्येबाट गराई सो को प्रतिवेदन तयार गर्ने ।

८.४ वार्षिक कार्यक्रम र कार्ययोजना तयार गरी स्वीकृत गर्ने ।

८.५ विधान संसोधन गर्नुपर्ने भए सो कुरा उल्लेख गरी स्थानीय बाल प्रवर्द्धन सहयोग समितिमार्फत् गाविसको सिफारिसका साथ जिल्ला बाल कल्याण समितिमा पेश गरी संसोधन गर्ने ।

८.५ अन्य तोकिएका कार्यहरु गर्ने ।

परिच्छेद-४
कार्य समितिका पदाधिकारीहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार

९. पदाधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार :

९.१ अध्यक्ष

क) संस्थाको हितको लागि गर्नुपर्ने कर्तव्यको प्रमुख दायित्व बहन गर्ने ।

ख) संस्थाको निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने र गर्न लगाउने ।

ग) संस्थाको उद्देश्य पूरा गर्न अन्य आवश्यक काम गर्ने ।

घ) मत बराबर भएमा निर्णायक मत दिने ।

ङ)	समुदाय, विद्यालय, जिल्ला बाल कल्याण समिति र अन्य सहयोगी संस्थाहरु बीच समन्वयकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने ।

९.२ उपाध्यक्ष

क)	अध्यक्षको अनुपस्थितिमा निजले गरी आएको अधिकारहरु प्रयोग गर्ने ।

ख)	अन्य बखतमा अध्यक्षको सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्ने ।

९.३ सचिव

क)	साधारण सभा र कार्य समितिको निर्णय अनुरुप संस्थाको कार्यसञ्चालनमा सहयोग गर्ने ।

ख)	बैठक बोलाउने र बैठक निर्णय अभिलेख राख्ने ।

ग)	बैठकमा राखिने विर्षयहरुमा अग्रिम जानकारी सबैलाई पु¥याउने ।

घ)	क्लवमा प्राप्त भएका सूचनाहरु क्लवका अन्य पदाधिकारीहरुलाई जानकारी गराउने ।

ङ)	बैठकको माइन्युट गर्ने ।

९.४ सहसचिव

क)	सचिव अनुपस्थित भएको खण्डमा सचिवले गर्ने सबै कामहरु गर्ने

ख)	अध्यक्षले तोकेका अन्य कामहरु गर्ने ।

९.५ कोषाध्यक्ष

क)	संस्थाको सम्पूर्ण नगदी, जिन्सीहरुको जिम्मा लिने र त्यस सम्बन्धी श्रेस्ताहरु अद्यावधिक राख्ने ।

ख)	संस्थाको आय व्ययको विवरण कार्यसमितिमा र साधारण सभामा पेश गर्ने ।

ग)	आगामी वर्षको बजेट तर्जुमा गरी साधारण सभामा पेश गर्ने ।

घ)	आर्थिक वर्षसमाप्त भएको ३ महिनाभित्रमा शिक्षकमध्येबाट लेखा परीक्षण गराउने ।

९.६ सदस्य

क)	संस्थाको बैठकमा नियमित उपस्थित हुने ।

ख)	संस्थाको हितको लागि सबै लागि पर्ने ।

ग)	बैठकमा उपस्थित भई आफ्नो अभिव्यक्ति प्रस्तुत गर्ने ।

घ)	कार्यसमितिले निर्णय गरे अनुसारको जिम्मेवारी वहन गर्ने ।

परिच्छेद-५
विविध

१०. विधान संसोधन :

यस विधानमा उल्लेखित दफा तथा उपदफाहरु संशोधन गर्नुपर्ने भएमा साधारण सभाको दुई तिहाई बहुमतबाट शंसोधन गर्न सकिनेछ । तर संशोधन भएको उक्त विधान बालअधिकार समितिको स्वीकृति पाएको मितिदेखि मात्र लागू हुनेछ ।

११. क्लबको विघटन

कुनै कारणवस क्लब सञ्चालन हुन नसकी क्लवको विधानबमोजिम सम्पूर्ण सदस्यहरुमध्ये दुई तिहाई बहुमतबाट पारित गरी पठाएको क्लव विघटनसम्बन्धी निर्णय गाविसले स्वीकृति दिएमा क्लवको विधिवत् विघटन भएको मानिनेछ र सो अवस्थामा क्लवको सम्पूर्ण चल अचल सम्पतिहरु गाविसको हुनेछ।

१२. निस्कृयता :

यस विधानमा लेखिएका कुराहरु प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः निस्कृय हुने छन् ।

क्लव दर्ता गर्दाका अवस्थामा रहेका कार्यसमिति सदस्यहरु र हस्ताक्षरः

क्र.सं	नाम	उमेर	पद	हस्ताक्षर
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				

क्लवको लोगो

वरीपरी बाल क्लवको नाम, ठेगाना र स्थापना मिति तथा बीचमा .... अंकित लोगो